

architektonické štúdio **atrium**

adresa: Letná 40, 040 01 Košice, Slovensko, tel/fax: 055/62 315 87
www.atriumstudio.sk, e-mail: architekti@atriumstudio.sk

NOVÁ POLHORA

ú z e m n ý p l á n o b c e

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

Obstarávateľ:

Obec Nová Polhora

Okres:

Košice okolie

Kraj:

Košický

Spracovateľ:

Architektonické štúdio Atrium

Letná 40, 040 01 Košice

tel./fax: 055/ 62 315 87

e-mail: architekti@atrium-archstudio.sk

web: www.atrium-archstudio.sk

www.UzemnePlany.sk

Hlavný riešiteľ:

Ing. arch. Dušan Burák, CSc.

Zodpovední riešitelia:

Ing. arch. Marek Bakalár

Ing. Marek Dubiel

Ing. Ladislav Pažák

Mgr. Milan Barlog

Ing. Milan Kolesár

Ing. Michal Burák

Odborne spôsobilá osoba na obstaranie ÚPD:

Ing. arch. Jozef Macko

Schvaľovacia doložka – územný plán obce Nová Polhora

SCHVAĽOVACÍ ORGÁN: **OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO NOVÁ POLHORA**
ČÍSLO UZNESENIA: 48/2010
DÁTUM SCHVÁLENIA: 9.9.2010
ZÁVAZNÁ ČASŤ VYHLÁSENÁ VZN Č. 1/2010

STAROSTA OBCE
NOVÁ POLHORA
ANTON ŠIMČÁK

PEČIATKA

Zoznam príloh

Grafická časť		
<i>číslo výkresu</i>	<i>názov výkresu</i>	<i>mierka</i>
1	Širšie vzťahy a návrh záujmového územia	1:50 000
2	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia katastrálneho územia	1:10 000
3	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia	1:5 000
4a	Výkres verejného technického vybavenia : zásobovanie pitnou vodou, odkanalizovanie, vodné toky	1:5 000
4b	Výkres verejného technického vybavenia : zásobovanie elektrickou energiou a plynom, telekomunikácie	1:5 000
5	Výkres verejného dopravného vybavenia	1:5 000
6	Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na PP	1:5 000
7	Výkres verejnoprospešných stavieb	1:5 000
8	Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny	1:10 000

Textová časť		
a	Sprievodná správa	
b	Záväzná časť - návrh regulatívov územného rozvoja obce (vložené schémy záväznej časti a verejnoprospešných stavieb)	
c	Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na PP	

Obsah

A1. Základné údaje.....	7
1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD	7
1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	7
1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD.....	7
1.4 Charakteristika riešeného územia.....	8
Charakteristika životného prostredia, ochrany prírody a krajiny	12
A2. Riešenie územného plánu	19
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	19
2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	20
2.3.1 Demografický vývoj.....	20
2.3.2 Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti	21
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania.....	22
2.6 Návrh funkčného využitia územia obce	22
2.6.1 Zásady urbanistickej kompozície	23
2.6.2 Ochrana pamiatok	23
2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie	24
2.7.1 Bytový fond.....	24
2.7.2 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít.....	24
A. Poľnohospodárska výroba	24
B. Lesné hospodárstvo	25
C. Ťažba, priemyselná výroba a remeselné živnosti	25
D. Komerčné služby a obchod	25
2.7.3 Občianske vybavenie	25
2.7.4 Turizmus, cestovný ruch a rekreácia.....	26
2.7.5 Ekonomické aktivity	26
2.7.6 Prvé poradie výstavby, prestavby, rekonštrukcie a zmeny funkčného využitia.....	26
2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce	27
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	27
2.9.1 Ochranné pásma	27
2.9.2 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry	27
2.9.3 Chránené územia– funkčné obmedzenie v zmysle prísl. zákonných ustanovení.....	27
2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami	27
2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení	28
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia.....	29
2.12.1 Dopravný systém obce	29
A. Širšie dopravné vzťahy.....	29
B. Charakteristika komunikačnej siete obce	30
C. Ostatné miestne komunikácie.....	31
D. Pešie a cyklistické komunikácie.....	31
E. Statická doprava.....	33
F. Autobusová doprava	32
G. Hlukové hladiny, ochranné pásma	32
2.12.2 Vodné toky a vodné hospodárstvo	33
A. Zásobovanie pitnou vodou	33
B. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd	34
C. Vodné toky a odtokové pomery	35
2.12.3 Zásobovanie elektrickou energiou	36
2.12.4 Zásobovanie plynom a teplom	37
A. Zásobovanie plynom	37
B. Zásobovanie teplom.....	38
2.12.5 Telekomunikácie, rozhlas, televízia	40

2.13	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.....	41
2.14	Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových a dobývacích priestorov.....	42
2.15	Vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu.....	42
2.16	Ochrana pôdneho fondu - vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde	42
2.16	Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	43

Zoznam skratiek:

KSK – Košický samosprávny kraj
 BD - bytový dom
 CO - civilná ochrana
 CHKO – chránená krajinná oblasť
 CR - cestovný ruch
 ČOV – čistiareň odpadových vôd
 HD - hospodársky dvor
 HaZZ – hasičský a záchranný zbor
 KO - komunálny odpad
 k.ú. - katastrálne územie
 LHC - lesný hospodársky celok
 LP - lesná pôda
 NKP – národná kultúrna pamiatka
 OcÚ - obecný úrad
 OP - ochranné pásmo
 PP - poľnohospodárska pôda
 PD - poľnohospodárske družstvo
 POH - program odpadového hospodárstva
 RD - rodinný dom
 SAD – slovenská autobusová doprava
 SKUEV – Slovensko - chránené územie prírody európskeho významu
 ŠM - štátny majetok
 TS - trafostanica
 ÚPD – územnoplánovacia dokumentácia
 ÚPN-O - územný plán obce
 ÚZPF SR – ústredný zoznam pamiatkového fondu Slov. republiky
 VÚC - veľký územný celok
 VN – vysoké napätie elektrické
 VPS - verejnoprospešné stavby
 VZN – všeobecne záväzné nariadenie
 ZaD - zmeny a doplnky
 ZUŠ - základná umelecká škola
 ZŠ - základná škola

A1. Základné údaje

Obec leží v urbanizačnom priestore krajských miest Košice a Prešov, na hlavnej sídelnej rozvojovej osi Košice – Prešov, v ktorej záväzná časť územného plánu VÚC Košického kraja stanovuje vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj osídlenia. Obec má teda značný rozvojový potenciál pre bývanie, výrobu a podnikateľské aktivity, ktorý je navyše podporený polohou na diaľnici D-1 a ceste III.tr.

ÚPN-O Nová Polhora je vypracovaný na základe schváleného Zadania a Vyhodnotenia pripomienok k Návrhu, s ktorými je v súlade.

Dôvodom obstarania ÚPN-O je skutočnosť, že obec nemá vypracovanú ÚPD. Ďalším dôvodom je potreba komplexného zhodnotenia rozvoja obce a jej k.ú. vo väzbe na ÚPN – VÚC Košický kraj v znení jeho následných ZaD do roku 2025 a neskôr.

1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD

Cieľom riešenia ÚPN-O je získanie koncepčného a rozvojového dokumentu s urbanistickou koncepciou, ktorá zohľadní plánované a určí nové rozvojové zámery obce a jej k.ú., a vytvorí územno-technické predpoklady pre jej trvalo udržateľný rozvoj. Hlavné ciele:

- definovať postavenie obce v širšom regióne
- vymedziť rozvojové plochy bývania, občianskej vybavenia a rekreácie v obci
- vymedziť rozvojové plochy nezávadnej výroby a skladov pri diaľnici
- lokalizovať plochy verejnoprospešných stavieb.

Problémy, ktoré sú riešené touto ÚPD možno charakterizovať nasledovne:

- nedostatok pracovných príležitostí v obci
- spôsob odstraňovania splaškov
- krajinárske začlenenie obce a hluk z diaľnice.

1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec nemá vypracovanú ÚPD.

1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD

1.3.1 Chronológia spracovania a prerokovania jednotlivých etáp ÚPD

- prípravné práce (05/2008)
- spracovanie Prieskumov a rozborov obce (06/2008),
- vypracovanie Zadania (08/2008),
- prerokovanie a schválenie Zadania (9,10/2008, schválené uznesením č. 42/2008 zo 17.10.2008)
- vypracovanie Návrhu ÚPN-O Nová Polhora (10/2008)
- prerokovanie a Vyhodnotenie pripomienok k Návrhu ÚPN-O Nová Polhora (20.10.-20.11.2008 a 11/2008).

1.3.2 Zhodnotenie súladu riešenia so Zadaním

Riešenie ÚPD je v súlade so schváleným zadaním.

1.3.3 Zdôvodnenie prípadného spracovania doplnujúcich prieskumov a rozborov

Spracovanie ÚPD si nevyžadovalo doplnenie prieskumov a rozborov.

1.3.4 Súpis použitých podkladov a materiálov

Mapové podklady

Polohopis v M 1: 2 500 bol vektorizovaný z ROEP-u a katastrálnych máp obce, doplnený z obhliadky v teréne a skenovaním ďalších podkladov.

Výškopis bol vektorizovaný zo základnej mapy SR v M 1:10 000 z roku 2006. Mapový podklad v M 1:10 000 bol skenovaný z tých istých máp.

Ostatné materiály

- ÚPN-VÚC Košický kraj v znení neskorších ZaD (Urbi Košice, 2003-2009)
- Prieskumy a rozborov pre ÚPD obce Nová Polhora (architektonické štúdio Atrium Košice, 2008)

- Návrh ÚPN obce Nová Polhora (architektonické štúdio Atrium Košice, 2008)
- Urbanisticko – dopravná štúdia Nová Polhora (architektonické štúdio Atrium Košice, 2009)
- DSP: Drienov- Šarišské Bohdanovce- Nová Polhora - kanalizácia a ČOV (Enviroline Košice, 2010)
- porealizačné dokumentácie vodovodného systému a plynifikácie
- vydané ÚR a SP od r. 2008.

1.4 Charakteristika riešeného územia

1.4.1 Prírodné podmienky

Obec Nová Polhora leží v údolí Torysy na jej ľavom brehu v nadmorskej výške 207 – 240 m. Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 203 m v nive Torysy, najvyšší dosahuje 285 m n. m. na severovýchodnom okraji katastra.

Geomorfologické členenie katastrálneho územia obce je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Sústava	Alpsko-himalájska
Podsústava	Karpaty
Provincia	Západné Karpaty
Subprovincia	vonkajšie Západné Karpaty
Oblasť	Lučensko-košická zníženina
Celok	Košická kotlina
Podcelok	Toryská pahorkatina

Z **geomorfologického hľadiska** predstavuje údolie Torysy a potoka Balka na území katastra reliéf rovín a nív, východne od neho je reliéf kotlinových pahorkatín. Z **hľadiska morfologicko-morfometrického členenia** predstavuje niva Torysy a potoka Balka nerozčlenenú rovinu, juhovýchodným smerom na ňu nadväzuje silne členitá pahorkatina. Údolie Torysy má tvar poriečnej nivy z ľavej strany ohraničenej morfologicky výraznou stráňou na tektonickej poruche, potok Balka v území tečie v poriečnej nive Torysy, lokálne sa v oblasti pahorkatiny vyskytujú zosuvy. Zo **súčasných reliéfových procesov** prevládajú fluvialne a stráňové procesy, z ktorých sa v posudzovanom území uplatňuje v údolí Torysy a potoka Balka fluvialny akumulačno-erózný proces, vo zvyšnej časti územia slabý fluvialny erózný proces s miernym pohybom svahových hmôt v pahorkatinách s dominanciou rozovretých úvalinovitých dolín.

Začlenenie územia z hľadiska **regionálneho geologického členenia** je uvedené v nasl. tabuľke.

Oblasť	vnútrohorské panvy a kotliny
Podoblasť	Východoslovenská panva
Jednotka	Prešovská kotlina

Geologický podklad je tvorený horninami neogénu, ktoré v území predstavujú sivé a pestré vápnité prachovce, ílovce, pieskovce, zlepence, štrky a evapority karpát. Najvrchnejšie kvartérne útvary v údolí Torysy a Balky predstavujú fluvialne sedimenty, tvorené prevažne nivnými humóznymi hlinami alebo hlinito-piesčitémi až štrkovito-piesčitémi hlinami dolinných nív, kým zvyšnú časť územia pokrývajú deluviálne sedimenty vcelku, tvorené hlinitými, hlinito-piesčitémi, hlinito-kamenitými, piesčito-kamenitými až balvanovitými svahovinami a sutinami.

Z hľadiska **inžinierskegeologickej rajonizácie** patrí územie do viacerých rajónov.

Región	tektonických depresí	
Subregión	s neogénnym podkladom	
Rajón	predkvartérnych hornín	Nk rajón striedajúcich sa súdržných a nesúdržných sedimentov
	kvartérnych hornín	D rajón deluviálnych sedimentov
		F rajón údolných riečnych náplavov

Podľa **hydrogeologického rajónovania** ležia podzemné vody posudzovaného územia v regióne NO 123. Neogén východnej časti Košickej kotliny s prevažne medzizrnovou priepustnosťou, budovanom horninami neogénu a kvartéru. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho **hydrologické vlastnosti**. Predmetné územie vyplňajú štrky a piesky v nive Torysy, zvyšnú časť íly. Horniny v nive Torysy majú dobrú pórovú priepustnosť a vysoké zvodnenie, vo zvyšnej časti územia sú horniny so slabou až veľmi slabou puklinovo-vrstvovou priepustnosťou a minimálnym zvodnením. Prietochnosť a hydrogeologická produktivita je v mierna ($T = 1.10^{-4} - 1.10^{-3} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$). Hladina podzemnej vody je zväčša 2 – 5 m hlboko. V území je využiteľné množstvo podzemnej vody $0,20 - 0,49 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$, v oblasti nivy Torysy $2,00 - 4,99 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$.

Priemerná, maximálna a minimálna ročná a dlhodobá hladina podzemných vôd za rok 2003 v najbližšej lokalite Lemešany – Chabžany v hydrogeologickom regióne Neogén východnej časti Košickej kotliny v pozorovacej sieti SHMÚ, sledovanej od roku 1962, a jej zmena v porovnaní s dlhodobým priemerom je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Priemerná ročná hladina (m n. m.)	205,71
Zmena priemernej ročnej hladiny v porovnaní s dlhodobým priemerom (%)	0,999174276277443
Dlhodobá priemerná hladina (m n. m.)	205,88
Maximálna výška hladiny v danom roku (m n. m.)	206,5
Dlhodobá maximálna výška hladiny v danom roku (m n. m.)	207,72
Minimálna výška hladiny v danom roku (m n. m.)	205,11
Dlhodobá minimálna výška hladiny v danom roku (m n. m.)	204,43

Povrchové vody sú odvodňované riekou Torysa a jej prítokom Balka na severnom okraji územia katastra. Územie patrí do povodia Hornádu a hlavného povodia Dunaja. Charakteristika režimu odtoku v rámci katastra i pre riekou Torysa je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Oblasť	vrchovinno-nížinná
Typ	dažďovo-snehový
Základná hydrologická charakteristika	akumulácia v mesiacoch XII – I, vysoká vodnosť II – IV, najvyššie Q_{ma} III (IV > II), najnižšie Q_{ma} IX a výrazné podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy

Kvantitatívne ukazovatele toku Torysa sú známe z vodomernej stanice SHMÚ Prešov a Košické Oľšany nad a pod popisovaným územím. Priemerný ročný prietok a priemerné mesačné prietoky za rok 2003 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

	Prešov	Košické Oľšany
Priemerný ročný prietok Q_r ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)	2,64	4,483
Priemerný prietok Q_m I. ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)	1,341	2,208
Priemerný prietok Q_m II. ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)	0,761	1,502
Priemerný prietok Q_m III. ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)	0,761	1,502
Priemerný prietok Q_m IV. ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)	9,136	13,753
Priemerný prietok Q_m V. ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)	3,426	6,18
Priemerný prietok Q_m VI. ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)	1,753	3,272
Priemerný prietok Q_m VII. ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)	1,127	2,363
Priemerný prietok Q_m VIII. ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)	0,717	1,444
Priemerný prietok Q_m IX. ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)	0,678	1,487
Priemerný prietok Q_m X. ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)	0,795	1,65
Priemerný prietok Q_m XI. ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)	0,83	1,913
Priemerný prietok Q_m XII. ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)	0,599	1,382

Vodnosť za rok 2003 vyjadrená v % pomeru Qr/Qa je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

	Prešov	Košické Oľšany
Vodnosť roka Qr/Qa (%)	61,9718309859155	55,9675405742821
Priemerný ročný prietok Qr (m ³ .s ⁻¹)	2,64	4,483
Dlhodobý priemerný ročný prietok Qa (m ³ .s ⁻¹)	3,279	7,273

Maximálny prietok vyjadrený dosiahnutou N-ročnosťou v oboch lokalitách je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

	Prešov	Košické Oľšany
QN Maximálny prietok vyjadrený dosiahnutou N-ročnosťou (Q)	0	0
Qmax Maximálny prietok v danom roku (m ³ .s ⁻¹)	21,81	30,25
Qmax-a Maximálny (kulminačný) prietok za obdobie pozorovania (m ³ .s ⁻¹)	162,6	316,11
Obdobie pozorovania (rok od – do)	1970 – 2002	1931 – 2002

Najmenšie priemerné denné prietoky vyjadrené dosiahnutou M-dennosťou sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

	Prešov	Košické Oľšany
Q _{md} Najmenší priemerný denný prietok vyjadrený dosiahnutou M-dennosťou (Q)	365	355
Q _{min} Minimálny prietok v danom roku (m ³ .s ⁻¹)	0,437	1,024
Q _{min-a} Minimálny prietok za obdobie pozorovania (m ³ .s ⁻¹)	0,352	0,54
Obdobie pozorovania (rok od – do)	1970 – 2002	1931 – 2002

Z **pôd** sa v nive Torysy vyskytujú fluvizeme kultizemné karbonátové, vo zvyšnej časti katastra hnedozeme kultizemné, pseudogleje nasýtené a kambizeme pseudoglejové nasýtené. Pôdy sú v nive Torysy piesčité, v ostatnej časti územia hlinité, neskeletnaté až slabo kamenité (0 – 20 %). Poľnohospodárska pôda všeobecne je strednej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje vyššie hodnoty (3, 4 a 5 v 10-stupňovej stupnici s bodovými hodnotami 80 – 71, 70 – 61 a 60 – 51 v stupnici 100 – 1). Obsah humusu v hĺbke do 25 cm je vysoký (> 2,3 %) až stredný (1,8 – 2,3 %). Pôdna reakcia je prevažne neutrálna (6,5 – 7,3 pH), slabo alkalická (7,8 – 7,3 pH) alebo slabo kyslá (6,0 – 6,5 pH).

Charakteristiky pôdy z pôdnej sondy zo susedného k. ú. Ploské sú uvedené v nasl. tabuľke.

Vlastnosti	Hodnoty
Pôdny typ	fluvizem
Pôdny subtyp	glejová
Pôdny druh (zrinitosť)	ťažká obsah ílu (< 0,002 mm) > 35 % obsah prachu (0,002 – 0,05 mm) < 60 % vyhovujúci parameter: stredne ťažká pôda
Objemová hmotnosť (g.cm ⁻³)	nepriaznivá 1.45 – 1.50 vyhovujúci parameter: optimálna
Výmenná pôdna reakcia (pH v KCL)	silne alkalická (> 7,7 pH v KCL) vyhovujúci parameter: slabo kyslá až neutrálna (podľa pestovanej plodiny)
Obsah humusu (%)	stredne humózná (2 – 3) vyhovujúci parameter: stredne humózná (najmä pri orných pôdach)

Obsah fosforu (Egner; mg.kg⁻¹)	dobrý pre ornú pôdu 66 – 80 pre trvalé trávne porasty 36 – 45 vyhovujúci parameter: dobrý
Obsah draslíka (Schachtschabel; mg.kg⁻¹)	malý pre ornú pôdu ťažká pôda 91 – 140 pre trvalé trávne porasty ťažká pôda 81 – 110 vyhovujúci parameter: dobrý

Z **klimatického hľadiska** sa územie katastra nachádza v klimatickej oblasti, ktorej charakteristika je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Oblasť	teplá (T) – priemerne 50 a viac letných dní za rok (s denným maximom teploty vzduchu ≥ 25 °C)	
Okrskok	T7	Charakteristika okrsku
		Klimatické znaky
		teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou
		január ≤ -3 °C, Končekov index zavlaženia 0 až 60

Podľa systému triedenia krajinnej pokrývky vytvorenej aplikáciou údajov CORINE land cover sa súčasná krajinná štruktúra územia katastra obce Nová Polhora člení podľa nasledovnej tabuľky.

Triedy krajinnej pokrývky	
urbanizované a priemyselné areály	sídelná zástavba
poľnohospodárske areály	orná pôda
	heterogénne poľnohospodárske areály

Lesné porasty sa v území nenachádzajú.

Rozšírenie **nelesnej drevinovej vegetácie** (NDV) je v poľnohospodárskej krajine rozdelené nerovnomerne. Lepšie zastúpenie je v okrajových častiach poľnohospodárskej krajiny najmä okolo neupravených vodných tokov, menej v časti oráčinovej, celkovo možno konštatovať, že poľnohospodárska krajina je z hľadiska rozšírenia NDV v nepriaznivom stave. NDV predstavuje najmä líniovú zeleň okolo úvozov, ciest a potokov. Z hľadiska drevinového zloženia dominujú listnaté dreviny ako breza (*Betula pendula*), topoľ osikový (*Populus tremula*), vrbka rakytová (*Salix caprea*), hrab (*Carpinus betulus*), baza čierna (*Sambucus nigra*), menej čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), dub letný (*Quercus robur*), javor mliečny (*Acer platanooides*), v líniovej NDV sa uplatňuje aj trnka (*Prunus spinosa*), ruža šípová (*Rosa canina*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*). Brehové porasty sú zväčša tvorené vrbou krehkou (*Salix fragilis*), purpurovou (*Salix purpurea*), jelšou lepkavou (*Alnus glutinosa*) a čremchou (*Padus avium*), na prítokoch aj jaseňom štíhlym (*Fraxinus excelsior*). Lokálne sa vyskytujú nepôvodný kultivary euroamerických topoľov (*Populus x americana*).

Trvalé trávne porasty sú zastúpené v malej miere, sú prevažne polointenzívne, z malej časti prirodzené, väčšia časť je vplyvom intenzifikačných zásahov pomerne chudobná a monotónna, časť degraduje vplyvom obmedzenia obhospodarovania buď zarastaním krovínami a drevinami alebo ruderálnymi spoločenstvami a spoločenstvami invázných rastlín. Na plochách strmších strání, úvozov, strží alebo zamokrených plôch v alúviách sú fragmenty hodnotnejšej xerotermnej alebo močiarnnej vegetácie, no aj tá je závislá od spôsobu hospodárenia.

Oráčiny zaberajú podstatnú časť poľnohospodárskej plochy katastra, sú prevažne veľkoblukové. Časť oráčin je osiata trvalými kultúrami.

Typické **mozaikové štruktúry** sa v rámci katastra nevyskytujú.

Vodné toky a plochy. Okrajom územia preteká rieka Torysa s ľavostranným prítokom potoka Balka na severnom okraji územia a jeho ľavostranným bezmenným prítokom.

Bez vegetácie sú asfaltové, sčasti aj nespevnené poľné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod.

Vegetácia v intraviláne má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorená je predovšetkým vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch

pri rodinných domoch a drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách. Drevinová vegetácia v obci má kultúrny charakter, prevládajú v nej úžitkové druhy.

Charakteristika životného prostredia, ochrany prírody a krajiny

V území boli lokálne zistené prírodné stresové (geodynamické) javy nad rámec bežných prejavov v krajine najmä na južnom a východnom okraji katastra, kde sú početné svahové poruchy na neogéne. Územie je stredne až silne náchylné na zosúvanie.

Antropogénne podmienené stresové javy sú líniového a plošného charakteru. Z líniových prvkov je v území niekoľko vetiev 22 kV vedenia a jedno 400 kV vedenie. Územím prechádza diaľnica D1 s počtom jednotkových vozidiel za 24 hodín v roku 1995 8 000 – 9 000, ako aj komunikácie III. triedy smerom na Ploské a Šarišské Bohdanovce a miestna komunikácia do Seniakoviec.

Priemerná ročná koncentrácia NO_2 je 10 – 20 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Priemerná ročná depozícia N (NO , NO_2) je 700 – 800 $\text{mg}\cdot\text{m}^{-2}$. Priemerná ročná koncentrácia SO_2 je 10 – 20 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Priemerná ročná depozícia S (SO_2 a sírany) je 1 500 – 2 000 $\text{mg}\cdot\text{m}^{-2}$. Ide prevažne o hodnoty v hornej časti stupnice.

So znečistením ovzdušia najviac súvisí poškodenie vegetácie exhalátmi, ktoré je plošného charakteru a prejavuje sa na poškodení lesných porastov. Z hľadiska zdravotného stavu predstavuje drevinová vegetácia v území a lesné porasty v širšom okolí územia zväčša veľmi slabo poškodené (defoliácia 11 – 20 %) alebo zdravé (0 – 10 %), lokálne sú porasty slabo (21 – 30 %) až stredne poškodené (31 – 40 %).

Pôdy v oblasti sú nekontaminované, predstavujú relatívne čisté pôdy. Obsah kontaminujúcich látok v pôdnej sonde z k. ú. Ploské je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Prvok	Hodnota
Totálny obsah kadmia ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	požadovaná hodnota (prirodzená hodnota) < 0.8
Totálny obsah olova ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	požadovaná hodnota (prirodzená hodnota) < 85
Totálny obsah chrómu ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	požadovaná hodnota (prirodzená hodnota) < 130
Totálny obsah ortuti ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	požadovaná hodnota (prirodzená hodnota) < 0.3
Totálny obsah arzénu ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	požadovaná hodnota (prirodzená hodnota) < 29
Totálny obsah medi ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	požadovaná hodnota (prirodzená hodnota) < 36
Totálny obsah kobaltu ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	požadovaná hodnota (prirodzená hodnota) < 20
Totálny obsah zinku ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	požadovaná hodnota (prirodzená hodnota) < 140
Totálny obsah niklu ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	požadovaná hodnota (prirodzená hodnota) < 35
Totálny obsah selénu ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	nekontaminované (mierne zvýšenie nad prirodzenými hodnotami) 0,8 – 5,0
Obsah kadmia v 2M HNO_3 ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	podlimitná < 0.3
Obsah olova v 2M HNO_3 ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	podlimitná < 30
Obsah chrómu v 2M HNO_3 ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	podlimitná < 10
Obsah arzénu v 2M HNO_3 ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	podlimitná < 5
Obsah zinku v 2M HNO_3 ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	podlimitná < 40
Obsah niklu v 2M HNO_3 ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	podlimitná < 10
Obsah medi v 2M HNO_3 ($\text{mg}\cdot\text{kg}^{-1}$)	podlimitná < 20

V území je úroveň znečistenia podzemných vôd (C_d) stredná (1,1 – 3,0 C_d). Stupeň znečistenia riečnych sedimentov je nízky v rozpätí 0,5 – 1,0 C_d . V rokoch 1998 – 1999 dosahovali vody rieky Torysa v jednotlivých skupinách ukazovateľov triedy znečistenia uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Skupina ukazovateľov	Trieda znečistenia
kyslíkový režim	III. znečistená
mikrobiologické ukazovatele	V. veľmi silne znečistená

biologické ukazovatele	III. znečistená
mikropolutanty	II. čistá
základné fyzikálno-chemické ukazovatele	III. znečistená
nutrienty	III. znečistená

Radónové riziko je nízke.

Aktuálna vodná erózia je v západnej polovici územia žiadna alebo nepatrná až slabá, vo východnej časti prevažne stredne silná až silná, veľmi lokálne až veľmi silná.

V území boli identifikované skládky odpadu okolo potoka Balka, ktorými je dlhodobo znehodnocovaný tento významný krajinný prvok. Tiež boli zistené nerozsiahle plochy výskytu invázných druhov rastlín (zlatobyľ obrovská, kanadská, netýkavka malokvetá, slnečnica hľuznatá, falópia japonská a ďalšie ruderalne druhy) najmä v nive Torysy a okolo potoka Balka.

Ostatné stresové javy v území nepresahujú rámec bežnej kontaminácie, rovnako ich zdroje nie sú nad rámec bežných zdrojov v tejto oblasti.

V rámci územného systému stresových faktorov (ÚSSF) predstavuje v rámci línii ÚSSF diaľnica extrémne zaťaženú antropogénnu líniu – dopravné koridory, Torysa predstavuje silne znečistenú poloprírodnú líniu – znečistený vodný tok. V rámci areálov ÚSSF leží územie katastra na rozhraní poloprírodného-antropogénneho areálu s vybranými stresovými faktormi silné znečistenie ovzdušia a svahové procesy a antropogénneho areálu s vybraným stresovým faktorom svahové procesy.

V rámci environmentálnej regionalizácie SR sa kataster obce Nová Polhora nachádza na okraji Košicko-prešovskej zaťaženej oblasti, v oblasti prostredia mierne narušeného až narušeného.

Torysa a potok Balka sú vodohospodársky významnými vodnými tokmi.

Z hľadiska územnej ochrany prírody sa v území nenachádzajú žiadne vyhlásené alebo navrhované plošné chránené územia.

V súvislosti so zákonom NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) boli v území vyčlenené biotopy európskeho a národného významu, ktorých plochy sú zachytené v grafickej prílohe v rámci jednotlivých ekologicky významných segmentov, rovnako boli zaznamenané druhy živočíchov a rastlín európskeho a národného významu.

V zmysle vyhlášky sa na území katastra obce Nová Polhora nachádzajú nasl. chránené rastlín.

Vedecké meno	Slovenské meno
<i>Dactylorhiza majalis</i> ssp. <i>majalis</i>	vstavačovec májový pravý

Poznámka: Druh sa považuje za druh národného významu.

Okrem nich sa v území vyskytujú nasledovné ohrozené druhy, uvedené v Červenom zozname papraďorastov a semenných rastlín Slovenska.

Vedecké meno	Slovenské meno	Ohrozenie
<i>Gentiana cruciata</i>	horec križatý	LR:nt
<i>Pilosella cymosa</i>	chlpánik vrcholikatý	LR:nt
<i>Platanthera bifolia</i>	vemenník dvojlistý	VU

Kategórie ohrozenosti podľa IUCN:

VU – Vulnerable – zraniteľný

LR – Lower Risk – menej ohrozený

s podkategóriou **nt** – Near Threatened – takmer ohrozený

Z chránených a prioritných druhov živočíchov sa na území katastra nachádzajú nasl. druhy.

Vedecké meno	Slovenské meno
Coleoptera	chrobáky
<i>Meloe proscarabeus</i>	májka obyčajná
Hymenoptera	blanokrídlovce

<i>Bombus</i> (všetky druhy)	čmeľ
Lepidoptera	motýle
<i>Iphiclides podalirius</i>	vidlochvost ovocný
Osteichthyes (= Pisces)	ryby
<i>Cottus gobio</i>	hlaváč bielo plutvý
Amphibia	obojživelníky
<i>Bombina variegata</i>	kunka žltobruchá
<i>Bufo bufo</i>	ropucha bradavičnatá
<i>Bufo viridis</i>	ropucha zelená
<i>Rana esculenta</i>	skokan zelený
<i>Rana temporaria</i>	skokan hnedý
<i>Triturus vulgaris</i>	mlok bodkovaný
Reptilia	plazy
<i>Anguis fragilis</i>	slepúch lámavý
<i>Lacerta agilis</i>	jašterica obyčajná
<i>Natrix natrix</i>	užovka obyčajná
Aves	vtáky
<i>Accipiter nisus</i>	jastrab krahulec
<i>Alauda arvensis</i>	škovránok poľný
<i>Alcedo atthis</i>	rybárik riečny
<i>Anas platyrhynchos</i>	kačica divá
<i>Anthus trivialis</i>	ľabtuška lesná
<i>Aquila pomarina</i>	orol krikľavý
<i>Ardea cinerea</i>	volavka popolavá
<i>Asio otus</i>	myšiarka ušatá
<i>Buteo buteo</i>	myšiak lesný
<i>Buteo lagopus</i>	myšiak severský
<i>Carduelis carduelis</i>	stehlík pestrý
<i>Carduelis chloris</i>	stehlík zelený
<i>Carduelis spinus</i>	stehlík čižavý
<i>Ciconia ciconia</i>	bocian biely
<i>Cinclus cinclus</i>	vodnár potočný
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	glezg hrubozobý
<i>Columba oenas</i>	holub plúžik
<i>Corvus corax</i>	krkavec čierny
<i>Corvus corone</i>	vrana túlavá
<i>Corvus frugilegus</i>	havran čierny
<i>Corvus monedula</i>	kavka tmavá
<i>Crex crex</i>	chrapkáč poľný
<i>Cuculus canorus</i>	kukučka jarabá
<i>Delichon urbica</i>	belorítka domová
<i>Dendrocopos leucotos</i>	ďateľ bielochrbtý
<i>Dendrocopos major</i>	ďateľ veľký
<i>Dendrocopos medius</i>	ďateľ prostredný
<i>Emberiza citrinella</i>	strnádka žltá
<i>Erithacus rubecula</i>	slávik červienka
<i>Falco tinnunculus</i>	sokol myšiar
<i>Ficedula hypoleuca</i>	mucharík čiernohlavý
<i>Fringilla coelebs</i>	pinka lesná
<i>Galerida cristata</i>	pipíška chochlatá
<i>Garrulus glandarius</i>	sojka škriekavá
<i>Hippolais icterina</i>	sedmohlások hájový

<i>Hirundo rustica</i>	lastovička domová
<i>Jynx torquilla</i>	krutihlav hnedý
<i>Lanius minor</i>	strakoš kolesár
<i>Motacilla alba</i>	trasochvost biely
<i>Parus major</i>	sýkorka bielolíca
<i>Parus montanus</i>	sýkorka čiernohlavá
<i>Passer domesticus</i>	vrabec domový
<i>Passer montanus</i>	vrabec poľný
<i>Perdix perdix</i>	jarabica poľná
<i>Pernis apivorus</i>	včelár lesný
<i>Phoenicurus ochruros</i>	žltouchvost domový
<i>Phylloscopus collybita</i>	kolibkárík čipčavý
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	kolibkárík sykavý
<i>Phylloscopus trochiloides</i>	kolibkárík zelený
<i>Pica pica</i>	straka čiernozobá
<i>Picus viridis</i>	žlna zelená
<i>Pyrhulla pyrhulla</i>	hýľ lesný
<i>Saxicola rubetra</i>	pŕhl'aviar červenkastý
<i>Saxicola torquata</i>	pŕhl'aviar čiernohlavý
<i>Sitta europaea</i>	brhlík lesný
<i>Streptopelia decaocto</i>	hrdlička záhradná
<i>Streptopelia turtur</i>	hrdlička poľná
<i>Strix aluco</i>	sova lesná
<i>Strurnus vulgaris</i>	škorec lesklý
<i>Sylvia atricapilla</i>	penica čiernohlavá
<i>Sylvia borin</i>	penica slávikovitá
<i>Sylvia communis</i>	penica hnedokridla
<i>Sylvia curruca</i>	penica popolavá
<i>Troglodytes troglodytes</i>	oriešok hnedý
<i>Turdus merula</i>	drozd čierny
<i>Turdus philomenos</i>	drozd plavý
<i>Turdus pilaris</i>	drozd čviktavý
<i>Tyto alba</i>	plamienka driemavá
Mammalia	cicavce
<i>Crocidura leucodon</i>	bielozúbka bielobruchá
<i>Erinaceus concolor</i>	jež bledý
<i>Lutra lutra</i>	vydra riečna
<i>Muscardinus avellanarius</i>	plch lieskový
<i>Myotis dasycneme</i>	netopier pobrežný
<i>Myotis myotis</i>	netopier obyčajný
<i>Mustela erminea</i>	hranostaj čiernochvostý
<i>Neomys fodiens</i>	dulovnica väčšia
<i>Plecotus austriacus</i>	ucháč sivý
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	podkovár malý
<i>Sorex araneus</i>	piskor obyčajný
<i>Sorex minutus</i>	piskor malý

Poznámka: Druhy európskeho významu sú vyznačené tučne, ostatné druhy sa považujú za druhy národného významu

Okrem uvedených chránených druhov živočíchov sa z cicavcov vyskytujú ďalšie regionálne významné a vzácne druhy, ako lasica obyčajná (*Mustela nivalis*), kuna lesná (*Martes martes*), k. skalná (*M. foina*), jazvec lesný (*Meles meles*), bežnejšia je líška (*Vulpes vulpes*). Z ostatných druhov

majú zastúpenie ešte zajac poľný (*Lepus europaeus*), diviak (*Sus scrofa*), srnec (*Capreolus capreolus*).

Z biotopov národného a európskeho významu sa v katastri obce Nová Polhora vyskytujú nasledovné.

Kód	Názov biotopu
Tr 7	Mezofilné lemy
Br 6	Brehové porasty deväťsilov
Lk 1	Nížinné a podhorské kosné lúky
Lk 3	Mezofilné pasienky a spásané lúky
Lk 6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí
Pr 2	Prameniská nížina a pahorkatín na nevápencových horninách
Ls 1.3	Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy

Poznámka: Biotopy európskeho významu sú vyznačené tučne, ostatné biotopy sú národného významu

V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky.

1. Rieka Torysa. Prírodné tečúci podhorský tok, s dobre vyvinutými brehovými porastmi, lokálne prechádzajúcimi do formácií charakteru lužného lesa. V širších častiach nivy a v oblasti pramenísk sa nachádzajú hodnotné mokradné prevažne vysokobylinné spoločenstvá.

2. Potok Balka. Ľavostranný prítok Torysy, prírodné tečúci, bohato meandrujúci, s dobre vyvinutými brehovými porastmi lokálne charakteru lužného a sutinového lesa.

3. Prítok potoka Balka. Ľavostranný prítok Balky v plytkom údolí, v minulosti upravený, v súčasnej dobe s prirodzenými druhotnými vlhkomilnými spoločenstvami. V hornej časti toku sú rozsiahle plochy, čiastočne znehodnotené zosuvmi, s prirodzenou vegetáciou a ruderalnými spoločenstvami.

Podľa Generelu nadregionálneho ÚSES SR nezasahuje do územia katastra žiaden prvok nadregionálneho významu. V zmysle Národnej ekologickej siete Slovenska NECONET rieka Torysa predstavuje hydrický ekologický koridor národného významu. V zmysle regionálneho ÚSES rieka Torysa predstavuje regionálny biokoridor. Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný, avšak na základe predbežného zhodnotenia a dlhodobého poznania územia môžeme v území situovať niektoré jeho prvky. Charakter miestneho biocentra má plocha lokality 3., plocha č. 2. má funkciu miestneho biokoridoru, funkciu interakčného prvku má neposudzovaná plocha TTP na východnom okraji obce pri cintoríne.

Územie katastra obce Nová Polhora môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia zväčša bez zmien, nakoľko ide o relatívne malý výsek krajiny v rámci širšieho segmentu mimo katastra. Oráčinová časť je nedostatočne rozčlenená jestvujúcimi štruktúrami mimolesnej drevinovej zelene, preto sa navrhuje jej rozčlenenie výsadbou drevinových pásov alebo zatravnovaných zasakovacích pásov. Jestvujúce pasienky sú len minimálneho rozsahu. Sú prevažne druhotné, v nedostatočnej mozaike s prirodzenými spoločenstvami, rovnako nedostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene. Ako vyplýva z alternatívneho ekologického výberu, vo veľkej časti katastra nie je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinnno-ekologickými podmienkami prostredia.

Celá plocha katastra je rozdelená na dve rôzne časti. Západná časť katastra (časť údolia Torysy, údolie potoka Balka) predstavuje homogénnu poľnohospodársku krajinu s prirodzenými a čiastočne pozmenenými ekosystémami, vhodnú na extenzívne hospodárske využitie, zvyšná časť je intenzifikovaná, so slabým zastúpením plôch prirodzených spoločenstiev, určená na rozvoj a intenzívnejšie hospodárske využitie. Ekologická kvalita priestorovej štruktúry v zmysle GNÚSES je na území katastra priaznivá, územie katastra predstavuje v relatívnom vyjadrení ekologickej stability podľa prvkov súčasnej krajinnnej štruktúry priestor ekologicky nestabilný. Koeficient ekologickej kvality katastrálneho územia, čo je ukazovateľ podielu ekologicky kvalitných plôch, je 0,21 – 0,40 v škále 0 – 1,0.

Vzhľadom k tomu, že kataster predstavuje relatívne malý výsek širšieho krajinného segmentu, na zabezpečenie ekologickej stability a zvýšenia biodiverzity nie je potrebné vytvárať zvláštne podmienky pre obnovu poľnohospodárskej krajiny. Prírodné pasienky treba udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť intenzívnejšie využívanie kvôli primeranému odstraňovaniu biomasy. V okolí obce treba zabezpečiť odstránenie skládok odpadu a zamedziť ich ďalšej tvorbe.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie sú potrebné špeciálne opatrenia, jestvujúce prvky ÚSES nevyžadujú legislatívnu ochranu. Celkovo treba v území dodržiavať obmedzenia v najnižšom prvom stupni ochrany, v ktorom sa podľa § 12 zákona uplatňujú ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a starostlivosti o krajinu podľa druhej časti zákona. Ide o základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a starostlivosti o krajinu, všeobecnú ochranu rastlín a živočíchov, ochranu biotopov, ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov a preventívne a nápravné opatrenia orgánu ochrany prírody.

V zmysle § 3 ods. 1 zákona je každý povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrožovaním, poškodením a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. Podľa ods. 2 významný krajinný prvok (čo sú v podstate všetky vymedzené biotopy v území) možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo oslabeniu jeho ekostabilizačnej funkcie.

Pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci treba spracovať samostatný generel. Zeleň v obci je obnovovaná a vytváraná živelne, bez potrebného odborného zázemia. Pri ostatných typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných invázných druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine.

1.4.2 Civilizačné podmienky

A. Urbanizmus, kultúrno-historické a výtvarne hodnoty

Obec je hromadnou cestnou dedinou, ktorej vývoj sa orientoval aj do priečných ulíc východným smerom. Ťažisko obce možno identifikovať od Obecného domu po kostol. Pre zástavbu boli použité 2-3 typové domy, z ktorých niektoré boli prestavané a dostavané.

Obec vznikla prisťahovalectvom obyvateľov z obce a Pohronská Polhora, ktorá po veľkom požiari v roku 1942 prišla o vyše 160 usadlostí. Po tomto požiari bolo v jeseni presunutých 42 rodín do obce Ploské na veľkostatku po statkárovi Rosenbergerovi. Ešte v tomto roku sa započalo s výstavbou novej usadlosti a v r. 1943 týchto 42 rodín nastahovalo do nových obidlí. S výstavbou obce sa pokračovalo ďalej a po r. 1944 bola obec osídlená ďalšími 35 rodinami z obcí Ploské a Šarišské Bohdanovce. Počas vojny bola bombardovaná. K správne osamostatneniu od Ploského došlo v r. 1953.

Názov novej obce je odvodenina z názvu rodnej obce.

R.k. kostol sa podarilo postaviť až po r. 1989. Dovtedy chodili obyvatelia do farského kostola v Ploskom.

V katastri obce sa nenachádzajú nehnuteľnosti zapísané do ÚZPF SR. Za hodnotné objekty možno považovať Obecný dom, kostol a skupiny pôvodných domov a pod, ktoré je vhodné zaradiť do Zoznamu pamätihodnosti obce. Na fasáde KD je Pamätná tabuľa a oproti kostolu pamätník pripomínajúci 25 výročie založenia obce.

Vývoj počtu obyvateľstva:

Rok	Počet obyvateľov
1950	328
1961	425
2001	429
2007	419

Obec bola do roku 1960 súčasťou okresu Košice a Košického kraja a do r. 1997 patrila do okresu Košice – okolie a Vychodoslovenského kraja.

Z obce je krásny výhľad na okolitú krajinu a obec je dobre vnímaná zo širšieho okolia, najmä z diaľnice od Košíc.

B. Funkčné využitie plôch a stavebno-technický stav budov

Chotáru dominuje poľnohospodárska krajina s ornou pôdou. Sprievodná zeleň je rozvinutá pozdĺž tokov. Kostru krajiny tvorí Torysa, ktorá je regulovaná a občas zaplavuje polia až po obec. Zastavané územie je pomerne kompaktné s dominanciou obytnej funkcie. Centrum je zvýraznené sústredením občianskeho vybavenia – ZŠ, kultúrny dom, OcÚ, MŠ, pohostinstvo s predajňou potravín a vežou kostola. Južne je vymedzený v súčasnosti nefunkčný HD. V jeho blízkosti je umiestnená bytovka. Západný okraj k.ú. pretína diaľnica s nadjazdom. Za ňou je umiestnený areál hydinárne. Účelová cesta k hydinárni sprístupňuje aj futbalové ihrisko so šatňami. Na východnom okraji je umiestnený cintorín.

Priemyselná výroba nie je v obci zastúpená.

Stavebnotechnický stav budov je rozmanitý, prevažujú však objekty vyhovujúce. Časť pôvodných domov bolo zrekonštruovaných na rekreačné chalupy. Nad MŠ je pripravovaná nadstavba pre 6 bytov.

A2. Riešenie územného plánu

2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

Riešeným územím je celé administratívne územie obce Nová Polhora ktoré má rozlohu 207,6 ha a je prezentované v M1:10 000. Podrobne je obec riešená v mierke M 1:5 000.

Obec leží v údolí Torysy na rozhraní Košického a Prešovského kraja pri diaľnici. Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 203 m a najvyšší dosahuje 285 m n. m.

Povrch k.ú. je v západnej časti rovinatý a vo východnej zvlnený a pohorkatinný. Jeho prevažnú časť tvorí orná pôda.

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu

Zo záväznej časti ÚPN VÚC Košický kraj, v zmysle Všeobecne záväzného nariadenia č. 11/2009, ktorým sa vyhlasuje úplné znenie záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku Košický kraj vyhlásenej nariadením vlády SR č. 281/1998 Z.z., VZN KSK č. 2/2004 a VZN KSK č. 10/2009 vyplývajú pre ÚPD obce Nová Polhora nasledovné vstupy:

I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY ÚZEMNÉHO ROZVOJA

Pri riadení funkčného využitia, usporiadania územia a rozvoja osídlenia kraja platia tieto záväzné regulatívy, ktoré nadväzujú na schválené zásady a regulatívy KURS 2001, schválené uznesením vlády SR č. 1033 z 31.októbra 2001 a vyhlásené nariadením vlády SR č. 528/2002 Z.z.

1. Vytvárať podmienky pre rovnovážny rozvoj osídlenia, ekonomiky, sociálnej a technickej infraštruktúry a ochranu životného prostredia kraja.
2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry
 - 2.1. podporovať rozvoj sídelnej štruktúry vytváraním polycentrickej siete centier osídlenia, ťažísk osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
 - 2.4. podporovať rozvoj košicko-prešovskej aglomerácie ako kvartérneho centra s najväčším predpokladom zabezpečiť rozvoj kvartérnych aktivít,
 - 2.5. zabezpečovať na území Košického kraja, rozvojovými osami pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s územím Banskobystrického a Prešovského kraja,
 - 2.6. formovať sídelnú štruktúru na regionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
 - 2.9. podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti,
 - 2.11. podporovať ako ťažisko osídlenia najvyššej úrovne košicko-prešovské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu medzinárodného významu s významným postavením v Karpatom euroregióne,
 - 2.15. vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry,
 - 2.15.1. podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa;
- košicko-prešovskú rozvojovú os Prešov – Košice – Seňa – hranica s Maďarskom (územie ležiace v Košickom kraji),
 - 2.17. vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
 - 2.18. podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
 - 2.19. zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie,
 - 2.20. vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centrom, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí,
3. V oblasti sociálnej infraštruktúry
 - 3.1. zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,
 - 3.2. vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom zvyšovať štandard bývania a dosiahnuť priemer v kraji 340 bytov na 1 000 obyvateľov,
5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekológie, ochrany prírody, ochrany kultúrnych pamiatok a ochrany pôdneho fondu
 - 5.1. rešpektovať ochranu poľnohospodárskej pôdy, predovšetkým chránených pôd a lesných pozemkov ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja,

- 5.2. zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôbiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,
- 5.3. podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,
- 5.9. podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinej štruktúry,
- 5.11. zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov,
6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry
- 6.3. rešpektovať dopravné siete a zariadenia alokované v trasách doplnkových koridorov TEN-T; cestné komunikácie:
- Maďarsko – Milhost' – Košice – Prešov – Poľsko,
7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry
- 7.1. zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť do roku 2010 úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.9. znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,
- 7.10. zvyšovať úroveň v odkanalizovaní a čistení odpadových vôd miest a obcí s cieľom dosiahnuť do roku 2010 úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.15. chrániť koridory a územia pre výstavbu zariadení zabezpečujúcich zásobovanie elektrickou energiou
8. V oblasti hospodárstva
- 8.1. rozvíjať decentralizovanú štruktúru ekonomiky prostredníctvom vytvorenej polycentrickej sústavy osídlenia a tým zabezpečovať aj vyváženú socio-ekonomickú úroveň regiónov,
- 8.2. zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním územia regiónov výkonnou verejnou dopravnou a technickou infraštruktúrou,
- 8.3. dosiahnuť trvalú udržateľnosť hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónov v kraji,
- 8.12. vychádzať pri rozvoji priemyslu a stavebníctva nielen z ekonomickej a sociálnej, ale aj územnej a environmentálnej únosnosti územia so zohľadnením špecifik jednotlivých regiónov kraja,

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Na katastrálne územie Nová Polhora verejnoprospešné stavby uvedené v záväznej časti ÚPN VÚC Košického kraja nemajú dopad.

2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Ako podklad slúžili štatistické údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, ktoré boli doplnené o aktuálne údaje obecného úradu.

2.3.1 Demografický vývoj

Počet obyvateľov vykazuje v priebehu desaťročí mierne stagnujúci trend vývoja. V r. 2001 bývalo v obci 429 obyvateľov, z toho 211 žien. Ekonomicky aktívnych bolo 225 obyvateľov (z toho 59 nezamestnaných), nepracujúcich dôchodcov bolo 82, ostatní nezávislí sú dvaja, deti a žiaci ZŠ – 80, študenti – 26, ostatní – 14. Narodení a bývajúci v obci sú 240 - ti. Dočasne neprítomných bolo 30 a prítomných 405 obyvateľov. Dominuje slovenská národnosť – 420 osôb.

Vysokoškolské vzdelanie majú 2 obyvatelia a stredoškolské 75. Drvivá väčšina – 360 obyvateľov je rímsko-katolíckeho a 46 grécko-katolíckeho vyznania. Vekový priemer je 37,3 rokov.

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2001/2007:

	1970	1980	1991	2001	2003	2007
Nová Polhora	458	428	386	429	417	419

Návrh

Pri prognóze vývoja obyvateľstva boli zohľadnené tieto okolnosti:

- prirodzený rast počtu obyvateľstva vzhľadom na polohový faktor sídla, predovšetkým voči Košiciam a Prešovu - rast počtu obyvateľstva „zvonka“
- rast počtu obyvateľstva navrhovaným prírastkom prac. príležitostí a navrhovanému dopravnému pripojeniu z diaľnice D1

- spomalenie migrácie obyvateľstva a jej spätný pohyb vďaka potenciálu pre rozvoj bývania a ekonomických aktivít
- predpokladaný pokles pôrodnosti a zvyšujúci sa podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku.

V návrhu sa predpokladá výrazný nárast počtu obyvateľov, vrátane nárastu pracovných príležitostí – v priemere 3-5 % obyvateľov ročne. Cieľový stav je odhadovaný s absolútnym prírastkom voči súčasnému stavu o cca 150 - 180 %.

Prognóza predpokladaného počtu obyvateľov do r. 2025:

<i>rok</i>	2018	2025
<i>počet obyvateľov</i>	680	900

Výhľadovo predpokladáme celkový počet do 1370 obyvateľov.

2.3.2 Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti

Pracovné príležitosti v obci sú zastúpené v primárnom a terciárnom sektore. Ekonomicky aktívnych je 225 obyvateľov (z toho 104 žien a 149 robotníkov), z toho podnikateľov 9, zamestnaných 170 a ostatných 46. Do zamestnania mimo obec odchádza 120 obyvateľov. V produktívnom veku je 265 obyvateľov, v poproduktívnom 86, v školskom 46 a predškolskom 30 obyv.

V poľnohospodárstve pracuje 8 obyvateľov, v priemysle a stavebníctve 61, v obchode 28, doprave a službách 15, vo verejnej správe a v školstve 34 a zdravotníctve a soc. službách 14 obyv.

Pracovná aktivita podľa odvetví:

	<i>muži</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>	<i>z toho odchádza mimo obec</i>
1. sektor	4	4	8	2
2. sektor	51	11	62	41
3. sektor	29	62	91	63
bez udania	37	27	64	10
spolu	121	104	225	116

Návrh

V návrhu sa predpokladá rozvoj pracovných príležitostí predovšetkým vďaka výhodnej dopravnej polohe. Mimoriadnou hodnotou je prítomnosť diaľnice D1 a návrh výstavby križovatky na nej a urbanizačný priestor krajských miest Košice a Prešov.

Na základe uvedeného je predpoklad rozvoja nezávadnej výroby, logistiky, ale aj obchodu a služieb v navrhovanom podnikateľskom parku a následne bývania a občianskeho vybavenia v obci. Predpokladáme výhľadový nárast pracovných príležitostí o 350 - 450 miest na celkový počet cca 550.

2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia

Záujmové územie tvoria katastr. územia obcí vo väzbe na riešené územie. Sú to Ploské, Šarišské Bohdanovce, Bretejovce a Seniakovce. Severná hranica k.ú. tvorí rozhranie okresov Košice okolie a Prešov, ktorá je súčasne hranicou kraja Košického a Prešovského. Je zobrazené v M1: 50 000.

Riešené územie je súčasťou okresu Košice - okolie a Košického samosprávneho kraja. Leží v spádovom území mesta Košice - tu sa nachádzajú zariadenia vyššej vybavenosti a dominantná časť pracovných príležitostí. Mesto Košice je aj významným dopravným terminálom.

Obec je súčasťou hlavnej sídelno – rozvojovej osi Košice – Prešov. Z hľadiska urbanistického sú širšie územné vzťahy riešené v ÚPN – VÚC Košický kraj v znení jeho neskorších ZAD.

Kostru krajiny tvorí rieka Torysa, ktorá je regulovaná a občas zaplavuje polia až po okraj k.ú. obce. Povrch chotára, ktorý má rozlohu 207,6 ha je v západnej časti rovinný, vo východnej zvlhnený a pohorkatinný. Prevažnú časť k.ú. tvorí orná pôda. K.ú. obce pretekajú miestne potoky a odvodňovacie kanály. Severne od obce sú zrealizované veľkoplošné odvodnenia.

Podľa nadregionálneho ÚSES SR prebieha pozdĺž Torysy regionálny biokoridor. Kataster leží v území s priaznivou ekologickou kvalitou priestorovej štruktúry, ktorej však absentuje les. Ním navrhujeme krajinársky obohatiť severnú časť k.ú.

Obec vznikla prísťahovalectvom obyvateľov z obce a Pohronská Polhora, ktorá po veľkom požiari v roku 1942 prišla o vyše 160 usadlostí.

Od r. 1992 je obec súčasťou Združenia obcí Torysského mikroregiónu, do ktorého patria Beniakovce, Budimír, Hrašovík, Chrastné, K. Olšany, Kráľovce, Ploské, Rozhanovce, Sady n/Torysou a Vajkovce.

Na nadradenú cestnú sieť je napojená prostredníctvom cesty III/050201 so smeru K. Olšany - Prešov, ktorú navrhujeme novým úsekom cesty III.tr. a diaľničným privádzačom napojiť na diaľnicu D1. Západne od obce je navrhovaná zberná komunikácia. K.ú. prechádzajú účelové a poľné cesty. Pozdĺž cesty do Ploského a Šar. Bohdanoviec je navrhovaná integrovaná komunikácia pre cyklistov a chodcov.

Obec je plynofikovaná. Pred dokončením je vodovod, ktorý je súčasťou skupinového vodovodu. Cez k.ú. prechádza diaľkový vodovod Starina – Košice.

Obec nemá vybudovanú kanalizáciu. Splašky sú zachytávané do žump, resp. priamo vypúšťané do potokov alebo podložia. Dažďové vody odtekajú priekopami pozdĺž komunikácií do potokov. Je navrhovaná celoobecná kanalizácia s ČOV v areáli bývalého HD.

Katastrálnym územím prechádzajú nadzemné vonkajšie elektrické vedenia VVN 400 kV (navrhované v ÚPN - VÚC KSK na likvidáciu) a VN 22 kV. Dodávku elektriny zabezpečuje primárne 22 kV vedenie č.397 z ES 110/22 cez 3 transformovne, ktoré navrhujeme doplniť o ďalšie.

Obec je súčasťou Regionálneho technického centra – východ Slovak Telecomu v primárnej oblasti Košice. Telefónni účastníci sú napojení miestnou telefónnou sieťou na miestnu digitálnu automatickú ústredňu (ATÚ) umiestnenú v prenajatých priestoroch obecného domu. So zmenou umiestnenia telefónnej ústredne sa neuvažuje.

Poľnohospodárska výroba bola sústredená do HD N. Polhora. V súčasnosti je nefunkčný. Pôdu obhospodarujú Agrok Topoľčianky a SHR (prevažne rastlinná výroba). Dvor navrhujeme ponechať na pôvodnú funkciu.

Vo väzbe na zastavané územie obce - medzi obcou a diaľnicou je navrhovaný rozsiahly park nezávadnej výroby, logistiky, ale aj obchodu a služieb.

V nadväznosti na potok Balka je navrhovaný športovo rekreačný areál. Rozsiahla obytná zóna s vlastným centrom je navrhovaná východne od obce.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Základná koncepcia rozvoja obce a jej k.ú. vychádza z územno-technických, krajinno-ekologických a ekonomických podmienok, demografických ambícií a stratégie ich zhodnotenia v prospech obce a celého k.ú. do roku 2025. Rešpektuje princípy ochrany a tvorby životného prostredia.

Územie obce bude tvoriť jeden celok, rozčlenený na tieto funkčné jednotky:

1 – obytná zóna : jestvujúca obec a jej rozšírenie východným smerom - základná funkčná, priestorová a prevádzková štruktúra obce bude orientovaná na posilnenie bývania, občianskeho vybavenia, rekreácie a dopravy.

2 – výrobná – logistická zóna: priestor medzi zastavaným územím obce a diaľnicou so zameraním na ekologickú výrobu, logistiku, sklady, obchod a výrobné služby nadregionálnej úrovne; bude napojená na diaľničný privádzač.

2.6 Návrh funkčného využitia územia obce

Základná funkčná skladba k.ú. vychádza z optimalizácie vnútorných potrieb obce a vonkajších územno-technických, socio-ekonomických a prírodných determinantov. Výsledkom je polyfunkčná štruktúra s prevahou obytnej a výrobná – logistickej funkcie.

1 – obytná zóna

Pôvodná obec je navrhovaná na zachovanie bez podstatných zmien. Zmeny sa týkajú reštruktúracie centra – námestie, nadstavba MŠ o byty a dostavba prelúk v obytnej časti. Nové funkčné plochy sú vymedzené prevažne mimo zastavané územie.

Akoby zrkadlovo k pôvodnej obci je navrhovaná rozsiahla obytná skupina 134 RD, nadväzujúca na JV okraj obce. Nový obytný súbor vymedzí aj druhé – južné centrum obce, ktoré bude posilnené štyrmi bytovými domami - 20 bj.

Pri cintoríne je navrhovaná malá skupina RD rešpektujúca jeho rozšírenie a OP.

V samotnom zastavanom území sú vytypované voľné prieluky pre 10 RD.

Výhľadovo je navrhovaná obytná skupina severne a východne od obce.

Severne je navrhovaný športový areál a rezerva na občianske vybavenie pri diaľnici.

Komunikačný systém obce nadväzuje na už založený. Na cestu III. tr. sa napája vo dvoch bodoch. Pred vstupmi do obce sú navrhované križovatky, z ktorých jedna napája novú cestu III.tr. a diaľničný privádzač na diaľnicu D1 a druhá odkláňa nákladnú dopravu zbernou komunikáciou mimo obec a obsluhuje výrobnú – skladový park.

Celkovo je navrhovaných 154 rodinných domov a 4 bytové domy s počtom 20 bj. a výhľadovo ďalších 156 RD.

Všetky lokality podporujú kompaktnosť obce, definujú funkčnosť centier a optimalizujú ich dostupnosť. Prírastok nových bytov si vyžiada rozšírenie siete obchodov a služieb (4 skupiny) a vytvorenie verejných priestranstiev.

Postupné zvyšovanie kvality bývania zasiahne i existujúce RD pozdĺž cesty III.tr, na ktoré je potrebné spracovať metodický vzor prestavby zachovávajúci pôvodný výraz, tradíciu, ale hlavne zvýšenie komfortu bývania. Základnými regulatívami tu sú zachovanie uličnej čiary a šírky exist. domov, mierne zvýšenie rímsy, zobytnenie podkrovia a aplikácia sedlovej strechy.

Občianske vybavenie je prakticky zachované v pôvodnej štruktúre. Ďalší prírastok je navrhovaný v druhom – okrskovom centre. Prírastok obchodov a služieb je navrhovaný aj na spojnici centier pozdĺž zbernej komunikácie – polyfunkčné domy, kde je navrhovaný chodník so sústavou verejnej zelene.

Dôležitým pre udržanie genia loci je zachovanie bývalej sýpky v jestv. HD pre účely občianskeho vybavenia. Pred kostolom je navrhované námestie a parkoviská a na cintoríne Dom rozlúčky.

HD navrhujeme ponechať na pôvodnú funkciu.

Pred vstupom do obce pri potoku Balka sú navrhované plochy pre šport a rekreáciu s disponibilitou pre širšie územie regiónu. Priestory okolo križovatiek a vyšších obslužných komunikácií sú navrhované pre verejnú zeleň. Severne nad obcou je navrhovaná revitalizácia biokoridoru.

2 – výrobná - logistická zóna: bude vytvárať podmienky pre nové pracovné príležitosti v logistike, nezávadnej výrobe a výrobných službách vymedzených západne od obce. Hlavný prístup bude zo severu navrhovaným diaľničným privádzačom a cestou III. tr., ktoré prepoja jestvujúcu cestu III/050201 a diaľnicu D1. Ďalší prístup bude z juhu navrhovanou zbernou komunikáciou súběžne so vzdušným vedením VVN. Z nej budú sprístupnené jednotlivé areály. Na ňu bude napojená aj obsluha bývalého HD s funkciou nezávadných výrobných služieb a ČOV.

Jestv. hydináreň za diaľnicou je ponechaná na dožitie.

2.6.1 Zásady urbanistickej kompozície

Návrh hmotovo – priestorovej štruktúry vychádza zo snahy o čo najcitlivejšie zakomponovanie nových funkcií do obce, ako aj krajinného prostredia na novej kvalitatívnej úrovni.

Osobitne dôležitým je priestor centra, cintorína, vypojenia z diaľnice, ale aj skupiny pôvodných domov, ako odkaz ľudovej architektúry - väčšia je navrhovaná na uchovanie. Tu výška prestavby nesmie prekročiť 1 nadzemné podl. a musí sa prispôbiť pozdĺžnemu charakteru parciel.

Novou urbanistickou štruktúrou bude nová obytná zóna, jej okrskovým centrom, športovo rekreačný areál a logisticko – výrobná zóna, ktorá umožňuje odvážnejšie kompozície i merítka zástavby.

Princípy citlivosti ku krajinskej štruktúre – merítka, materiál budú uplatnené v reštrukturácii verejných priestranstiev v celej obce.

Za účelom skvalitnenia obytných a výrobných podmienok je potrebné doplniť riešené územie o prvky drobnej architektúry (zastávky autobusov, lavičky, verejné osvetlenie, oddychové zóny....).

2.6.2 Ochrana pamiatok

V katastri obce sa nenachádzajú nehnuteľnosti zapísané do ÚZPF SR.

Na fasáde kultúrneho domu je Pamätná tabuľa a oproti kostolu pamätník pripomínajúci 25. výročie založenia obce.

Za hodnotné objekty možno považovať Obecný dom, kostol, bývalú sýpku a skupiny pôvodných domov, ktoré doporučujeme zaradiť do Zoznamu pamätihodnosti obce.

Uvedené stavby sú v plnom rozsahu integrované do rozvoja obce, t.j. ÚPD ich ponecháva v

pôvodnom stave.

2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie

2.7.1 Bytový fond

Súčasný domový fond – 112 pozostáva zo 111 rodinných domov a jednej bytovky. Bytov je spolu 128. Trvalo obývaných je 102 domov a trvalo obývaných bytov je 91 - sú prevažne 3 až 5 izbové. Priemerná obytná plocha je 63,3 m² a obložnosť – 3,54 osôb/ byt. Prevažujú byty I. kategórie – 53. Priemerný vek objektov je 46 rokov a sú prevažne tehlové.

Na plyn je napojených 79 bytov, na vodovod a kanalizáciu 0 a septik 74 bytov. Ústredné a etážové kúrenie slúži 67 bytom (z toho na pevné palivo 5).

Automatickú práčku má 44 bytov, farebný televízor 69, pevný telefón 67 a osobný automobil 57 bytov. Rekrečnú chalupu majú 2 domácnosti.

Návrh

Priemerná obložnosť bola v roku 2001: 3,54 obyvateľov/ byt. Návrh vychádza z nárastu počtu obyvateľov a obložnosti na 3,0 obyvateľov/ byt.

Riešenie potreby nových bytov:

rok	2018	2025
potreba nových bytov	100	130

Bilancia územného rozvoja bytového fondu podľa ÚPD:

Stav k roku 2001	124
Predpokladaný úbytok k roku 2025	0 - 1
Návrh výstavby k roku 2025	174
Spolu v roku 2025	301

Rozsiahla navrhovaná obytná skupina nadväzujúca na JV okraj obce (134 RD), bude posilnená aj 4-mi bytovými domami (20 bj.). Navrhovaná je nadstavba MŠ o 6 bytov a dostavba prelúk v obytnej časti – 10 RD. Pri cintoríne je navrhovaná malá skupina 10 RD rešpektujúca jeho rozšírenie a OP.

Vzhľadom na technický stav staršej zástavby sa predpokladá prirodzený úbytok:

- do roku 2018 – 0 RD
- do roku 2025 – 1 RD.

Tento úbytok bude čiastočne kompenzovaný rekonštrukciou alebo novou výstavbou na tom istom pozemku. Neobývané domy sú prevažne nízkeho stavebno-technického stavu a budú využité pre chalupárne a turizmus, resp. občianske a turist. vybavenie. Časť z nich predpokladáme na opravu a opätovne využitie pre bývanie.

2.7.2 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít

A. Poľnohospodárska výroba

Poľnohospodárska výroba bola sústredená v HD N. Polhora s orientáciou na chov oviec a hov. dobytka a pestovanie zemiakov, obilia a maku. V súčasnosti je nefunkčný a nevyužívaný.

Poľnohospodárska výroba je dnes orientovaná prevažne na rastlinnú produkciu veľkopestovateľmi (Agrok s.r.o. Topoľčianky využíva pôdu na základe nájmu) a štyrmi SHR-mi. Za diaľnicou je hydináreň s teoretickou kapacitou do 8 000 nosníc a 10 prac. miestami. S súčasnosti za nevyužíva na pôvodný účel. Sektor zamestnáva celkovo 15 osôb.

Podľa VÚPOP reg. Pracovisko Banská Bystrica je pôda zaradená do kat. pôd A, t.j. nekontaminovaná pôda (obsah všetkých hodnotených rizikových látok je pod limitom). Časť pôd v blízkosti Torusy a nad obcou je odvodnená. Posledná oprava bola uskutočnená v roku 1982, avšak bez efektu. Odvodnenia sú nejasnej kvality. Pôdy sú nívne, ilimerizované. Najkvalitnejšou skupinou BPEJ je 5 a 6.

Návrh

Ďalšiu činnosť v HD navrhujeme ponechať v jeho pôvodnej funkcii. Hydináreň je navrhovaná

na dožitie.

B. Lesné hospodárstvo

Lesný pôdny fond nie je v k.ú. zastúpený.

C. Ťažba, priemyselná výroba a remeselné živnosti

V obci nie je zastúpená ťažba a priemyselná výroba. Sú tu rozvinuté remeselné živnosti na báze spracovania železa, drevovýroby, stavebníctva a pod. Celkový počet prac. príležitostí je 5.

Návrh

Vo väzbe na zastavané územie - medzi obcou a diaľnicou je navrhovaná rozsiahla zóna ekologickej výroby, logistiky, skladov, distribúcie, obchodu a výrobných služieb nadregionálnej úrovne. Jej poloha voči obci umožňuje širokú škálu činností vo sfére sekundárnej, ale aj terciárnej.

V jednotlivých areáloch budú riešené okrem prístupových a obslužných komunikácií aj plochy pre statickú dopravu, zeleň a zázemie pre zamestnancov a návštevníkov (služby, stravovanie, prechodné ubytovanie a pod).

Vo všeobecnosti ÚPD požaduje, aby výrobné prevádzky boli hygienicky nezávadné s vysokou hustotou prac. miest, optimálnou náročnosťou na siete TI a dopravné nároky. Zóna bude veľmi dobre dopravné sprístupiteľná z D1 a napojiteľná na siete TI - elektrickú energiu, vodu a kanál a plyn.

Predpokladaná štruktúra parku:

- areál obchodu a služieb pri diaľnici – 4,0 ha a 60 zamestnancov
- logistický areál pod obcou – 9,8 ha a 100 zamestnancov
- logistický areál pri Balke – 3,2 ha a 50 zamestnancov
- areál ekologickej výroby a výrobných služieb južne od hospodárskeho dvora – 14,1 ha a 180 zamestnancov.

D. Komerčné služby a obchod

V obci sú nasledovné komerčné služby:

- predajňa potravín (1 pracovník)
- predajňa potravín (1 pracovník)
- pohostinstvo 30 +15 stoličiek (1+1 pracovník)
- drevovýroba (1 pracovník)
- kaderníctvo 2x (1+1 pracovník).

Pre výhľadové potreby nebudú uvedené kapacity stačiť.

Návrh

Rozvoj komerčných služieb navrhujeme v objektoch nového centra a na hlavných kompozičných osiach. Ubytovacie a stravovacie kapacity vo vstupných zónach priemyselných a logistických areálov.

Doplňkový rozvoj komerčných služieb a obchodných zariadení navrhujeme aj v rodinných domoch.

2.7.3 Občianske vybavenie

V rámci občianskeho vybavenia sa navrhuje rozvoj jednotlivých zariadení podľa výhľadových potrieb obyvateľov obce a zamestnancov v zóne logistiko - výrobnej nasledovne:

Školské a predškolské zariadenia

V obci sa nachádza dvojtriedna MŠ s kapacitou 25 miest (kuchyňa sa využíva aj pre OcÚ, ZŠ ale aj dôchodcov (súčasnú využitie – 14 detí, počet zamestnancov 3+1). Navrhujeme jej výhľadové rozšírenie o jednu triedu.

ZŠ je v obci dvojtriedna, určená pre 1. stupeň. 50 detí dochádza do Budimíra a Košíc, kde je aj ZUŠ, stredné a vysoké školstvo.

Teoretická výhľadová potreba je 6 – 8 tried pre oba stupne a plocha pozemku 0,5 ha. Navrhujeme jej výhľadové rozšírenie o dve triedy pre I. stupeň. 80 detí bude dochádzať do okolitých ZŠ a Košíc.

Kultúra a osвета

Kultúrna sála o kapacite 150 miest je v kultúrnom dome v centre obce a vyhovuje aj pre výhľadové obdobie. Poddimenzovanú kuchynku navrhujeme zväčšiť dostavbou. Tu je aj Miestna knižnica s tisíc zväzkami. Kluby a obecné múzeum výhľadovo navrhujeme v sýpke HD. Vyššie vybavenie je v Košiciach.

Rím. kat. kostol vyhovuje aj pre výhľadové obdobie.

Telovýchova a šport

Športový areál pozostávajúci z futbalového ihriska a šatní navrhujeme presunúť do nového areálu pri potoku Balka, kde bude i viacúčelové ihrisko so soc. vybavením. Vyššie vybavenie je v Košiciach a Prešove.

Cesty III. tr. sú regionálnymi cyklotrasami, ktoré navrhujeme napojiť na účelové poľné cesty východne od obce.

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza žiadne zdravotné zariadenie. Najbližšia lekáreň a vyššie vybavenie – zdravotné stredisko je v Kráľovciach a poliklinika s nemocnicou je v Košiciach. Systém bude vyhovovať i perspektívne.

Sociálna starostlivosť

V obci sa nenachádza žiadne zariadenie pre sociálnu starostlivosť. Opatrovateľská služba pod OcÚ sa stará o viacerých dôchodcov. Stravovanie pre dôchodcov je zabezpečované v škôlke. Najbližšie vyššie vybavenie je v Košiciach.

Pod jestv. bytovkou navrhujeme zriadenie Domu opatrovateľskej služby s kapacitou cca 10 miest s výdajňou jedál a klubovňou.

Administratíva

Budova Obecného domu s obecným úradom a malotriednou ZŠ s 2 prac. miestami vyhovuje. Spoločný obecný úrad so stavebným odborom a matrikou je v Košiciach. V obci nie je Pošta. Obecný úrad navrhujeme výhľadovo presunúť do nového centra, kde bude aj pošta.

Novopostavený rímskokatolícky kostol je filiou r.k. úradu v Ploskom. Kalvíni majú kostol a farnosť v obci Vajkovce. Grécko-kat. cirkev má farnosť v Čížaticiach a liturgický priestor pri kult. sále v obci. Ref. cirkev ev. má farnosť s kostolom v Budimíri. Stav bude vyhovovať aj perspektívne.

Ostatné

Dobrovoľný hasičský zbor N. Polhora má 25 členov. Požiarna zbrojnica vyhovuje. Ochrana spadá pod OR HaZZ KE okolie. Pre výhľadové obdobie navrhujeme novú zbrojnicu v priestore logistickej zóny. Najbližšia hasičská stanica je v Košiciach a Bidovciach.

Kapacita cintorína nebude perspektívne vyhovovať, preto navrhujeme jeho rozšírenie a doplnenie o Dom rozlúčky.

2.7.4 Turizmus, cestovný ruch a rekreácia

Obec je súčasťou rekreačného územného celku č. 5. Hornádska kotlina s potenciálom vlastivedným, kultúrne – historickým (pamätihodnosti obce, dejinné udalosti a pod.) a agroturistickým na regionálnej úrovni. Obec leží na regionálnej cyklotrase. V samotnej obci nie sú rozvinuté žiadne aktivity tohto druhu.

Denná rekreácia občanov sa uskutočňuje na športovo-rekreačných plochách v obci – futbalové ihrisko, prechádzková trasa do Seniakoviec, Ortášov a pozdĺž Torysy. Koncom týždňová rekreácia sa uskutočňuje v širšom priestore Košického kraja.

Návrh

Pred vstupom do obce pri potoku Balka sú navrhované plochy pre šport a rekreáciu s disponibilitou pre širšie územie regiónu.

Stav pre dennú rekreáciu občanov bude vyhovovať i perspektívne.

2.7.5 Ekonomické aktivity

Rozvoj ekonomiky obce vychádza z týchto prognóz:

- poľnohospodársku výrobu stabilizovať,
- vytvoriť podmienky pre rozvoj ekologickej výroby, logistiky, skladov, distribúcie, obchodu a výrobných služieb nadregionálnej úrovne; poloha priemyselného parku voči obci a diaľnici umožňuje širokú škálu činností vo sfére sekundárnej, ale aj terciárnej,
- rozvoj drobnej výroby a výrobných služieb vo vlastnej obci ako aj v HD.

2.7.6 Prvé poradie výstavby, prestavby, rekonštrukcie a zmeny funkčného využitia

Výstavba, prestavba a rekonštrukcia obce je rozdelená do dvoch základných etáp:

1. etapa – rok 2018,
2. etapa – rok 2025.

Prvá etapa predstavuje realizáciu investičných zámerov vo všetkých častiach obce pre 680 obyvateľov a 300 zamestnancov. V 1. etape je navrhovaných 90 bytov a komplexné zabezpečenie technickou infraštruktúrou, dopravou, občianskym a športovo – rekreačným vybavením. Prestavbu na

mieste neobývaných domov navrhujeme v troch prípadoch.

2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce

Navrhovaná hranica zastavaného územia obce podľa § 139a Stav. zákona je odvodená od hranice súčasne zastavaného územia k 1.1.1990 a je rozšírená o jestvujúce a navrhované plochy bývania, športu, občianskeho vybavenia, rekreácie, CR, dopravy a infraštruktúry. Je rozšírená severne – okrajom navrhovaného areálu športu a logistiky, západne okrajom navrhovanej obchodno služobnej zóny, južne a východne okrajom navrhovanej výrobnjej a obytnej zóny.

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

2.9.1 Ochranné pásma

- cintorín – 50 m od okraja pozemku
- ČOV – 50 m od oplotenia
- diaľnica D1 a – 100 od osi príľahlého jazdného pásu diaľnice a cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia
- diaľničný privádzač - 100 od osi vozovky
- cesty III. triedy – 20 m od osi vozovky mimo zastavané územie
- miestne komunikácie I. a II. triedy - 15 m od osi vozovky (na smerovo rozdelených cestách a miestnych komunikáciách sa tieto vzdialenosti merajú od osi príľahlej vozovky)
- bývanie, zdravotnícke a školské zariadenia – príslušná izofona ekvivalentnej hladiny hluku od ciest – 40-60 dB(A) zabezpečujúca akustický komfort podľa Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z.

2.9.2 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry

Pre výkon správy vodného toku a vodných stavieb (§ 49 vodného zákona č.364/2004 a § 17 zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách):

- 5 m široký nezastavaný manipulačný pás pozdĺž upravených tokov
- 10 m pozdĺž neupraveného toku
- 6 m od okraja potrubia - skupinový vodovod a diaľkový vodovod Starina

Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona) na ochranu elektro energetických zariadení

- 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane, v lesných priesekoch 7 m,
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu.
- 20 m pri napätí nad 110 kV a 25 m pri napätí nad 400 kV vrátane od krajného vodiča na každú stranu (pre vedenie VVN č.409 ÚR vymedzuje 80 m)

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavby a konštrukcie, pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m.

Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona č.656/2004) na ochranu plynárenských zariadení

- 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky o menovitej svetlosti do 200 mm,
- 7 m pre technologické objekty (regulačné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikoróznej ochrany, telekomunikačné zariadenia, zásobníky a sklady Propán-butánu a pod.)
- 50 m pre plynovody o menovitej svetlosti nad 700 mm,

Bezpečnostné pásma (v zmysle Energetického zákona č.656/2004) na zamedzenie alebo zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií (viď grafická časť)

- 10 m pri strednotlak. plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území
- 50 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4-4 MPa a menovitou svetlosťou do 150 a nad 350 mm

2.9.3 Chránené územia– funkčné obmedzenie v zmysle prísl. zákonných ustanovení

Nie sú zastúpené. Celé územie leží v 1., 2.a 3.st. ochrany podľa Zákona o ochrane prírody.

2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami

Obec je zatriedená do IV. kategórie ukrytia obyvateľov v úkrytoch budovaných svojpomocne. Za týmto účelom bola prevedená analýza stavebno-technického stavu budov a identifikovanie suterénnych priestorov. Samostatná doložka CO v rozsahu ukrytia obyvateľov pred radiačným žiarením bude spracovaná mimo ÚPD po dohode s ObÚ – OKR Košice - okolie v súlade s Vyhl. MV SR č. 532/ 2006 Z.z. O podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

Protipožiarna ochrana prislúcha k OHaZZ Košice okolie a je zabezpečená hasičskou stanicou v Košiciach a Bidovciach ako aj Dobrovoľným hasičským zborom N. Polhora. Perspektívne predpokladáme začlenenie obce do integrovaného systému rýchlej záchranej služby.

MOS SR nemá v k. ú. obce požiadavky na ÚPD.

Ochrana pred povodňami je riešená zástavbou mimo inundovaného územia a návrhom protipovodňovej ochrany.

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Z hľadiska územnej ochrany prírody sa v území nenachádzajú žiadne vyhlásené alebo navrhované plošne chránené územia.

V súvislosti so zákonom NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) boli v území vyčlenené biotopy európskeho a národného významu, ktorých plochy sú zachytené v grafickej prílohe v rámci jednotlivých ekologicky významných segmentov, rovnako boli zaznamenané druhy živočíchov a rastlín európskeho a národného významu.

V zmysle vyhlášky sa na území katastra obce Nová Polhora nachádzajú chránené rastliny, ohrozené druhy, uvedené v Červenom zozname paprad'orastov a semenných rastlín Slovenska, niektoré chránené a prioritné druhy živočíchov..

Okrem uvedených chránených druhov živočíchov sa z cicavcov vyskytujú ďalšie regionálne významné a vzácne druhy, ako lasica obyčajná (*Mustela nivalis*), kuna lesná (*Martes martes*), k. skalná (*M. foina*), jazvec lesný (*Meles meles*), bežnejšia je líška (*Vulpes vulpes*). Z ostatných druhov majú zastúpenie ešte zajac poľný (*Lepus europaeus*), diviak (*Sus scrofa*), srnec (*Capreolus capreolus*).

Z biotopov národného a európskeho významu sa v k.ú. obce vyskytujú nasledovné.

Kód	Názov biotopu
Tr 7	Mezofilné lemy
Br 6	Brehové porasty deväťsilov
Lk 1	Nížinné a podhorské kosné lúky
Lk 3	Mezofilné pasienky a spásané lúky
Lk 6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí
Pr 2	Prameniská nížin a pahorkatín na nevápencových horninách
Ls 1.3	Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy

Poznámka: Biotopy európskeho významu sú vyznačené tučne, ostatné biotopy sú národného významu

V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky.

1. Rieka Torysa. Prírodzene tečúci podhorský tok, s dobre vyvinutými brehovými porastmi, lokálne prechádzajúcimi do formácií charakteru lužného lesa. V širších častiach nivy a v oblasti pramenísk sa nachádzajú hodnotné mokradňové prevažne vysokobylinné spoločenstvá.

2. Potok Balka. Ľavostranný prítok Torysy, prírodzene tečúci, bohato meandrujúci, s dobre vyvinutými brehovými porastmi lokálne charakteru lužného a sutinového lesa.

3. Prítok potoka Balka. Ľavostranný prítok Balky v plytkom údolí, v minulosti upravený, v súčasnej dobe s prirodzenými druhotnými vlhkomilnými spoločenstvami. V hornej časti toku sú rozsiahle plochy, čiastočne znehodnotené zosuvmi, s prirodzenou vegetáciou a ruderalnými spoločenstvami.

Podľa Generelu nadregionálneho ÚSES SR nezasahuje do územia katastra žiaden prvok nadregionálneho významu. V zmysle Národnej ekologickej siete Slovenska NECONET rieka Torysa predstavuje hydrický ekologický koridor národného významu. V zmysle regionálneho ÚSES rieka Torysa predstavuje regionálny biokoridor. Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný, avšak na základe predbežného zhodnotenia a dlhodobého poznania územia môžeme v území situovať niektoré jeho prvky. Charakter miestneho biocentra má plocha lokality 3., plocha č. 2. má funkciu miestneho biokoridoru, funkciu interakčného prvku má neposudzovaná plocha TTP na východnom okraji obce

pri cintoríne.

Územie katastra obce Nová Polhora môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia zväčša bez zmien, nakoľko ide o relatívne malý výsek krajiny v rámci širšieho segmentu mimo katastra. Oráčinová časť je nedostatočne rozčlenená jestvujúcimi štruktúrami mimolesnej drevinovej zelene, preto sa navrhuje jej rozčlenenie výsadbou drevinových pásov alebo zatravnovaných zasakovacích pásov. Jestvujúce pasienky sú len minimálneho rozsahu. Sú prevažne druhotné, v nedostatočnej mozaike s prirodzenými spoločenstvami, rovnako nedostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene. Ako vyplýva z alternatívneho ekologického výberu, vo veľkej časti katastra nie je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinnno-ekologickými podmienkami prostredia.

Celá plocha katastra je rozdelená na dve rôzne časti. Západná časť katastra (časť údolia Torysy, údolie potoka Balka) predstavuje homogénnu poľnohospodársku krajinu s prirodzenými a čiastočne pozmenenými ekosystémami, vhodnú na extenzívne hospodárske využitie, zvyšná časť je intenzifikovaná, so slabým zastúpením plôch prirodzených spoločenstiev, určená na rozvoj a intenzívnejšie hospodárske využitie. Ekologická kvalita priestorovej štruktúry v zmysle GNÚSES je na území katastra priaznivá, územie katastra predstavuje v relatívnom vyjadrení ekologickej stability podľa prvkov súčasnej krajinnnej štruktúry priestor ekologicky nestabilný. Koeficient ekologickej kvality katastrálneho územia, čo je ukazovateľ podielu ekologicky kvalitných plôch, je 0,21 – 0,40 v škále 0 – 1,0.

Vzhľadom k tomu, že kataster predstavuje relatívne malý výsek širšieho krajinného segmentu, na zabezpečenie ekologickej stability a zvýšenia biodiverzity nie je potrebné vytvárať zvláštne podmienky pre obnovu poľnohospodárskej krajiny. Prirodzené pasienky treba udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť intenzívnejšie využívanie kvôli primeranému odstraňovaniu biomasy. V okolí obce treba zabezpečiť odstránenie skládok odpadu a zamedziť ich ďalšej tvorbe.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie sú potrebné špeciálne opatrenia, jestvujúce prvky ÚSES nevyžadujú legislatívnu ochranu. Celkovo treba v území dodržiavať obmedzenia v najnižšom prvom stupni ochrany, v ktorom sa podľa § 12 zákona uplatňujú ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a starostlivosti o krajinu podľa druhej časti zákona. Ide o základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a starostlivosti o krajinu, všeobecnú ochranu rastlín a živočíchov, ochranu biotopov, ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov a preventívne a nápravné opatrenia orgánu ochrany prírody.

V zmysle § 3 ods. 1 zákona je každý povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrožovaním, poškodením a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. Podľa ods. 2 významný krajinný prvok (čo sú v podstate všetky vymedzené biotopy v území) možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo oslabeniu jeho ekostabilizačnej funkcie.

Pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci treba spracovať samostatný generel. Zeleň v obci je obnovovaná a vytváraná živelne, bez potrebného odborného zázemia. Pri ostatných typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných invázných druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine.

2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Dopravný systém obce

A. Širšie dopravné vzťahy

Zastavaným územím obce Nová Polhora vedie cesta III/050201 so smerom Šarišské Bohdanovce – Nová Polhora – Vajkovce. Cesta je napojená na nadradenú cestnú sieť:

- severne cestami III. triedy pri obci Lemešany a južne cestou II/050201 pri obci Budimír mimoúrovňovými križovatkami na vybudovanú trasu diaľnice D-1 Prešov-Budimír
- južne sa cesta III/050201 pri obci Košické Olšany napája na cestu I/50, ktorá v komunikačnom systéme dopravy SR je hlavnou európskou cestou E 50 so smerom ČS/SR-Trenčín-Poprad-Prešov-Košice-Michalovce-hranica SR/UA a pri Vajkovciach na diaľnicu D1 a privádzač do Košíc
- v obci Ploské je cesta III/050201 mimoúrovňovým premostením D1 napojená na cestu I/68 Košice-Budimír-Lemešany-Prešov.

Trasa diaľnice D-1 v úseku Prešov - Budimír je navrhovaná na predĺženie v pokračovaní

južným smerom v údolí rieky Torysa a ďalej východným smerom v koridore cesty I/50 po jednotlivých napojovacích mimoúrovňových uzloch.

Železničná doprava nie je v obci zastúpená. Najbližšia trasa a stanica je v Kysaku.

Letecká doprava nie je v obci zastúpená. Najbližšie osobné letisko je v Košiciach.

Návrh

Cestu III/050201 navrhujeme severne od obce napojiť na diaľnicu D1 novou cestou III.tr. kategórie C9,5/60 a diaľničným privádzačom navrhovanej kategórie R11,5/80. Vybudovanie spojenia cesty III/050201 s diaľnicou D1 je podmienkou pre investora priemyselného parku pred jeho realizáciou na ponukových plochách situovaných medzi diaľnicou a obcou.

B. Charakteristika komunikačnej siete obce

Zastavaným územím obce Nová Polhora vedie trasa cesty III/050201, ktorá je v extraviláne obce vybudovaná kategórie C7,5/60. V obci plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2. Cesta je vybudovaná so šírkou vozovky 8,0 m, zmysle STN 73 6110 ju radíme do kategórie MZ 8/50. Pozdĺž zbernej komunikácie sú obojstranné líniové pásy zelene, v ktorých sú vedené otvorené odvodňovacie rigoly s prekrytím rúrovými priepustami pri vstupoch do rodinných domov. Po ľavej strane v smere jazdy Ploské – Šarišské Bohdanovce je pri oplotení vybudovaný jednostranný peší chodník nepostačujúcej šírky do cca 1,0 m.

Pozdĺž komunikácie parkujú motorové vozidlá, nakoľko obyvatelia rodinných domov neparkujú na vlastných pozemkoch na tento účel využívajú vozovku cesty III. triedy a sú prekážkou v cestnej premávke.

V zastavanom území obce sú zriadené dve zastávky SAD, ktoré nemajú zrealizované samostatné zastavovacie pruhy.

Na ceste III/050201 sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2005. Ide o sčítací úsek 03278. Zaťaženie sčítacieho úseku pre návrhové obdobie 2025 bolo napočítané pomocou priemerných výhľadových koeficientov nárastu jednotlivých druhov dopravy v skladbe dopravného prúdu pre cesty III. triedy:

	Rok 2005	rok 2025
Počet nákladných automobilov	134 skut.voz./ 24hod	146 skut.voz/24 hod
Počet osobných automobilov	450 skut.voz/ 24 hod	522 skut.voz/24 hod
Počet motocyklov	2 skut.voz/ 24 hod	3 skut.voz/24 hod
Spolu	586 skut.voz/ 24 hod	671 skut.voz/24 hod

Podľa sčítania dopravy je na ceste III. triedy nízka intenzita dopravy s 22,9%-tným podielom nákladnej dopravy. V návrhovom období je predpoklad, že percento podielu nákladnej dopravy poklesne na 21,8% oproti celkovej intenzite dopravy.

Návrh

- cesta III. triedy bude v obci aj v návrhovom období plniť funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2, ktorú navrhujeme v zastavanom území prestavať na kategóriu MZ 8,5/50
- v extraviláne navrhujeme cestu III. triedy ponechať kategórie C 7,5/60
- západne od zastav. územia je navrhovaná zberná komunikácia funkčnej triedy B2 a kat. MZ 8,5/50
- cestu III/050201 navrhujeme severne od obce napojiť navrhovanou cestou III.tr. a diaľničným privádzačom kat. R11,5/80 na diaľnicu D1; Spojenie cesty III/050201 s diaľnicou D1 je **podmienkou** pre investora priemyselného parku pred jeho realizáciou na ponukových plochách situovaných medzi diaľnicou a obcou; Toto riešenie zabráni prejazdom nákladných vozidiel z areálov výroby po jestvujúcich cestách III.triedy, ktoré sú konštrukčne nevyhovujúce pre tento druh dopravy a sú vedené zastavaným územím obcí
- v južnej polohe obce na zbernej komunikácii navrhujeme prestavbu križovatky cesty III/050201 s miestnou komunikáciou vedúcou ku hospodárskemu dvoru

- pozdĺž zbernej komunikácie navrhujeme zrealizovať obojstranné pešie chodníky šírky min. 2,0-1,5 m s návrhom bezkolízneho pohybu peších vo väzbe na zariadenia hromadnej dopravy, občianskej a komerčnej vybavenosti obce
- pozdĺž navrhovanej zbernej komunikácie v časti priemyselného parku navrhujeme zrealizovať pešie chodníky min. šírky 2,5m s pruhom pre cyklistov
- na zastávkach SAD navrhujeme obojstranne vybudovať samostatné zastavovacie pruhy pre autobusy s vybavením zastávok nástupnými a čakacími priestormi pre cestujúcich

C. Ostatné miestne komunikácie

Západná časť zástavby rodinných domov obce je dopravne sprístupnená priamo z cesty III. triedy s prekrytím hlbokého otvoreného odvodňovacieho rigolu rúrovými priepustami.

Ostatné miestne komunikácie sprístupňujú zástavbu východne od cesty III. triedy. Uličný systém je zokruhovaný a napája sa na cestu III. triedy v štyroch napojovacích bodoch s dostatočným rozhlľadom v križovatkách. Cesty majú charakter obslužných a prístupových komunikácií, ktoré radíme do funkčnej triedy C-2. Sú vybudované so šírkou vozovky 5,0m a cca 3,5m. V zmysle STN 73 6110 ich radíme do základnej kategórie MO 6,5/40 redukovanej na MO 5/40(red.MO 6,5/40) a MO 3,5/40(red.MO 6,5/40). Šírka vozovky 3,5m nevyhovuje komunikáciám pre obojsmernú premávku a cesty tejto šírky sú v zlom technickom stave.

Uličný priestor obslužných komunikácií je dostatočne široký na prestavbu komunikácií v zmysle STN 73 6110.

Pozdĺž komunikácií sú obojstranné líniové pásy zelene, v ktorých sú zrealizované otvorené odvodňovacie rigoly. Pozdĺž miestnych komunikácií nie sú zrealizované chodníky pre peších, iba čiastočne je vo východnej polohe obce zrealizovaný peší chodník nepostačujúcej šírky cca 1,0m bez akejkoľvek nadväznosti na peší chodník pozdĺž ciest III. triedy.

V severnej polohe obce je zrealizovaná komunikácia, ktorá má charakter poľnej cesty, jej povrch je spevnený štrkom o šírke cca 3,0m. Cesta je v zlom technickom stave sprístupňuje futbalové ihrisko, slúži poľnohospodárskym účelom, mimoúrovňovo cestným nadjazdom križuje diaľnicu D1 a sprístupňuje areál skleníkového hospodárstva, ktorý sa nachádza západne od diaľnice D1. Nie je zrealizované napojenie účelovej cesty s cestou I/68 v obci Bretejovce.

Návrh

- v existujúcej časti zástavby navrhujeme obslužné cesty postupne prestavať na kategóriu MO 6,5/40, radíme ich do funkčnej triedy C2. V zmysle STN 73 6110 ide o obojsmernú komunikáciu vedenú v stiesnených pomeroch. Šírka uličného priestoru je dostatočne široká na prestavbu a umožňuje výstavbu jednostranných peších chodníkov min. šírky 1,5 m. Prestavba existujúcich ciest je podmienkou pre výstavbu rodinných domov v navrhovanej lokalite „východ“
- v navrhovanej lokalite rodinnej zástavby je navrhovaný zokruhovaný komunikačný systém obslužných a prístupových komunikácií, ktoré radíme do funkčnej triedy C2. Ich výstavbu navrhujeme kategórii MO 7,5/40, s min. jednostranným peším chodníkom a so šírkou uličného priestoru 10 – 12,0 m so zabezpečením rozhlľadových pásiem v križovatkách.

D. Pešie a cyklistické komunikácie

V obytnom území obce je jednostranne zrealizovaný peší chodník pozdĺž cesty III. triedy. Chodník je od vozovky komunikácie oddelený líniovým pásom zelene s odvodňovacím rigolom. Šírka chodníka nespĺňa požiadavky STN 73 6110 a je v zlom technickom stave.

V ostatnej časti obce sa pre peší pohyb a cyklistov využívajú vozovky ciest a pridružený uličný priestor. Značkové turistické trasy nie sú v k.ú. zastúpené.

Návrh

- pozdĺž zbernej komunikácie navrhujeme zrealizovať pešie chodníky s prepojením lokalít bývania, športu, objektami občianskej vybavenosti a so zastávkami SAD a prepojením na obce Ploské a Šar. Bohdanovce
- pozdĺž existujúcich miestnych obslužných komunikácií, pokiaľ to umožňuje šírka uličného priestoru navrhujeme aspoň jednostranne zrealizovať pešie chodníky šírky min.1,5m
- pozdĺž preložky cesty - komunikácia vedená centrom výrobných ponukových plôch navrhujeme jednostranný chodník pre peších min. šírky 2,5 m s jednostranným pruhom pre cyklistov.

E. Statická doprava

V obci je zriadená sústredená parkovacia plocha pred objektom potravín, pohostinstva a kultúrneho domu a kostola o kapacite cca 20 státí. Pred vstupom do objektov je obslužná komunikácia rozšírená na celú šírku uličného priestoru, kde je možné aj pozdĺžne parkovanie vozidiel.

Objekt Obecného úradu nemá pre potreby zamestnancov a návštevníkov zrealizované parkovisko.

Iné parkovacie plochy pre potreby občianskej vybavenosti nie sú zriadené, parkuje sa pozdĺž ciest III. triedy a miestnych komunikácií mimo asfaltovej vozovky na plochách zelene uličného priestoru.

Obyvatelia bývajúci v rodinnej zástavbe si stavajú garážové státi podľa potreby na vlastných pozemkoch.

Návrh

Výpočet a návrh potrieb parkovacích statí pre objekty občianskej vybavenosti obce boli navrhované v zmysle ukazovateľov STN 73 6110 pre stupeň automobilizácie 1:3,5, pri redukcii veľkosti sídelného útvaru

	<u>Kapacita/ merná jednotka</u>	<u>návrh</u>
▪ kultúrny dom, Obecný úrad	stol./4 stol./1 st.	existujúcich 20 statí
▪ cintorín	0,65 ha/500m ² /1 st.	10 statí
▪ šport, športový areál		40 statí

Samostatné parkovacie plochy pre zamestnancov a zákazníkov ponukových výrobných plôch pre služby výrobného charakteru nenavrhujeme. Parkovanie v potrebnom počte statí v zmysle ukazovateľov STN 73 6110 si musia zabezpečiť podnikateľské subjekty na vlastnom pozemku.

Pri vznikaní nových podnikateľských aktivít, či pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov, je taktiež potrebné požadovať zabezpečenie potrieb statickej dopravy na vlastnom pozemku, aby nedochádzalo ku parkovaniu vozidiel na miestnych komunikáciách.

F. Autobusová doprava

Obec je obsluhovaná troma prímestskými linkami SAD, ktoré premávajú po ceste III. triedy
Číslo linky – smer spoje tam/späť

802439 Košice-Budimír-Šar.Bohdanovce-Varhaňovce-Brestov z: Nová Polhora poľnohosp.družstvo, Dom kultúry	5+2ž/4+2ž
802442 Košice-Hrašovík-Beniakovce-Chrastné-N.Polhora-Brestov-Varhaňovce Z: Nová Polhora poľnohosp.družstvo, Dom kultúry	1/1
802443 Košice-Kráľovce-Ploské-Vtáčkovce-Bunetice-Varhaňovce z: Nová Polhora PD, kultúrny dom, PD	6+4ž/7+4ž

V obci sú zriadené dve autobusové zastávky s označením Poľnohospodárske družstvo a kultúrny dom. Na zastávkach nie sú vybudované samostatné pruhy pre zastavovanie spojov SAD, ale len jednostranne prístrešky pre cestujúcich a nie sú zrealizované čakacie priestory. Autobusy zastavujú v jazdných pruhoch vozovky a cestujúci vystupujú a nastupujú priamo z vozovky.

Za priemerný pracovný deň je obec obsluhovaná 24 + 12 žiackymi spojmi v oboch smeroch. Dochádzková vzdialenosť na zastávky nie je väčšia ako 500 m čo je v súlade s STN 73 6110.

Návrh

- situovanie existujúcich autobusových zastávok SAD je vyhovujúce aj pre návrhové obdobie, nakoľko pešia dostupnosť na zastávky nepresahuje vzdialenosť 500 m, čo je v súlade s STN 73 6110
- všetky zastávky SAD navrhujeme vybaviť samostatnými zastavovacími pruhmi, zhromažďovacími plochami a obojstranne prístreškami pre cestujúcich
- protiľahlé zastávky navrhujeme umiestniť tak, aby situovanie prechodov pre chodcov z dôvodu bezpečnosti prechodu a zastavovanie liniek SAD bolo v zmysle platných predpisov STN.

G. Hlukové hladiny, ochranné pásma

Základné cestné ochranné pásmo pre cesty III. triedy je 20m od osi komunikácie v extravilánových úsekoch, podľa vyhlášky FMD č.35 z roku 1984 a pre diaľnice 100 m od osi

krajného jazdného pruhu.

Východiskovým podkladom pre výpočet hluku z cesty III. triedy je intenzita dopravy zo sčítania dopravy z roku 2005, výpočet predpokladanej výhľadovej intenzity dopravy na rok 2030, zloženie dopravného prúdu a sklonové pomery jej nivelety. Výpočet hluku bol prevedený podľa „Metodických pokynov SK-VTIR“ z roku 1984, v miere podrobnosti pre ÚPN-O. Výpočet predstavuje hladinu hluku bez redukcí odrazov, pevných prekážok a pod.

n	=	39 skutočných vozidiel/h
% NA	=	21,8 %
Faktory	F1	= 2,3
	F2	= 1,3
	F3	= 1,0
pomocná veličina X	=	117

Základná ekvivalentná hladina hluku vo vzdialenosti 7,5m od osi cesty je 60,7 dB(A).

Bývanie, zdravotnícke, kúpeľné a školské zariadenia – ich ochrana je definovaná maximálnou izofona ekvivalentnej hladiny hluku – 40-60 dB(A). Ona zabezpečuje akustický komfort podľa Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z..

Na diaľnici D1 sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2005. Ide o sčítací úsek 07360. Výpočet hluku pre návrhové obdobie v roku 2030, bol vypočítaný z predpokladanej intenzity dopravy prepočítanej koeficientami nárastu pre rok 2030:

Počet nákladných automobilov	4 500 skutočných vozidiel / 24 hod
Počet osobných automobilov	25 245 skutočných vozidiel / 24 hod
Počet motocyklov	23 skutočných vozidiel / 24 hod
Spolu	29 768 skutočných vozidiel / 24 hod

Výpočet hluku od automobilovej dopravy na diaľnici D1:

n	=	1 730 skutočných vozidiel/h
% NA	=	15,1%
Faktory	F1	= 4,1
	F2	= 1,22
	F3	= 1,0
pomocná veličina X	=	8 653

Základná ekvivalentná hladina hluku vo vzdialenosti 7,5m od osi cesty je	79,4 dB(A)
Hladina hluku 75 dB(A) je dosiahnutá vo vzdialenosti	22,9 m
70 dB(A)	68,6 m
65 dB(A) je dosiahnutá vo vzdialenosti	181,4 m

Výpočet predstavuje hladinu hluku bez redukcí odrazov, pevných prekážok a pod.

Zastavané územie obce nie je hlukom z diaľnice zasahovaná, nakoľko trasa diaľnice je vedená v hlbokom záreze, ktorý hlučnosť utlmuje.

2.12.2 Vodné toky a vodné hospodárstvo

A. Zásobovanie pitnou vodou

V Novej Polhore sa v súčasnosti buduje verejný vodovod. Obyvatelia doteraz sa zásobujú pitnou vodou individuálne z vlastných prídomových studní. Podobne sú vodou zásobované Obecný úrad so Základnou školou, Materská škola, kultúrny dom aj obchod s pohostinstvom z vlastných studní. Vodu zo studní do rodinných domov a budov dodávajú elektrické čerpadlá umiestnené v studniach.

Voda zo studní nespĺňa požiadavky STN na pitnú vodu. Obec má dohodnuté zásobovanie pitnou vodou z obecného vodovodu Šarišských Bohdanoviec, ktorý je napojený na diaľkové vodovodné potrubie z VN Starina – DN 1 000, prechádzajúce k.ú. obce – medzi diaľnicou a obcou. Realizuje sa projekt výstavby prívodného potrubia od Šarišských Bohdanoviec do Novej Polhory a

rozvodné potrubie v obci.

Potreba pitnej vody.

Podľa projektu bude potreba pitnej vody pre budúcich 426 obyvateľov obce nasledovná:

- Priemerná denná potreba $Q_p = 63\,900 \text{ l/deň} = 0,74 \text{ l/s}$
- Maximálna denná potreba $Q_m = 127\,800 \text{ l/deň} = 1,48 \text{ l/s}$
- Maximálna hodinová potreba $Q_h = 1,48 \times 1,8 = 2,66 \text{ l/s}$
- Potreba akumulácie $V = Q_m \times 0,6 = 128 \text{ m}^3 \times 0,6 = 77 \text{ m}^3$

Rozvodné potrubie v obci je dimenzované pre prípad požiaru na hasebnú vodu 6,7 l/s, k čomu postačí potrubné DN 100 s kapacitou 9,2 l/s pri $v = 1,0 \text{ m/s}$.

Budúcu dennú potrebu akumulácie 77 m³ vody zabezpečí spoločný vodojem s obsahom 2x150 m³ v Šarišských Bohdanovciach.

Tlakové pomery:

Kóty vodojemu		Terén v obci N. Polhora		Rozdiel kót	
max. hladina	268,6 m n.m.	min.	207,38 m n.m.	max.	61,2 m v.s.
min. hladina	265,3 m n.m.	max.	239,30 m n.m.	min.	26,0 m v.s.

Hydrostatický tlak v rozmedzí 26 – 61 m vodného stĺpca umožňuje zásobovanie obce v jednom tlakovom pásme.

Návrh

Potreba pitnej vody sa stanoví podľa úpravy MP-SR č. 477/2000 a vyhlášky MŽP – SR č. 684/2006 v množstve 135 l/osobu/deň. V obciach vybavených vodomermi v každom dome možno potrebu pitnej vody znížiť o 25%.

Územný plán rieši rozvoj obce k roku 2025 na 154 parcelách a 20 b.j. v BD, čo značí nárast počtu obyvateľov na cca 900 osôb.

Potreba vody obyvateľstva: $900 \times 135 \times 0,75 = 91\,125 \text{ l/deň}$

Poľnohospodársky dvor má vlastný vodovod.

Celková bilancia k roku 2025:

- potreba vody obyvateľstva: 91 125 l/deň
- občianskej vybavenosti 10%: 9 630 l/deň
- straty vody 15%: 14 440 l/deň
- potreba dodávky vody do obce: 115 195 l/deň

- Priemerná denná potreba: $Q_p = 115\,195 \text{ l/deň} = 1,3 \text{ l/s}$
- Maximálna denná potreba: $Q_m = Q_p \times 2,0 = 230\,390 \text{ l/deň} = 2,6 \text{ l/s}$
- Maximálna hodinová potreba: $Q_h = Q_m \times 1,8 = 2,6 \times 1,8 = 4,58 \text{ l/s}$

Posúdenie hlavných kapacít plánovaného vodovodu

Zdroj vody zabezpečuje vodárenská nádrž – VN Starina. Vodojem 300 m³ pokryje nutnú akumuláciu $V = 220 \times 0,6 = 132 \text{ m}^3$. Zásobovacie potrubie DN 100 s kapacitou 9,2 l/s dodá $Q_h = 4,6 \text{ l/s}$.

Zásobovanie obce plánovaný vodovod zabezpečí. Budúce priemyselné areály podľa druhu a rozsahu výroby budú zásobované z diaľkového vodovodu z VN Starina. V prípade potreby dôjde k rozšíreniu terajšieho vodojemu a položeniu paralelného prívodného potrubia s terajším, už položeným prívodným potrubím pre samotnú obec.

B. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Odpadové vody z územia obce sú odvádzané a zneškodňované oddelene podľa ich pôvodu. Povrchové vody atmosférického pôvodu zo striech, dvorov, komunikácií a priľahlého terénu odtekajú priekopami vedľa komunikácií do blízkeho potoka Balka ústiaceho do Torysy.

Odpadové vody z domácností – splašky, sú odvedené do prídumových žump, kde vyhnívajú a po čase sa vyvážajú. Podobne sú vybavené aj verejné budovy: Obecný úrad, ZŠ, MŠ, Kultúrny dom, Obchod, Hostinec.

Hygienická vybavenosť obce bola zisťovaná pri poslednom celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 s týmito výsledkami:

- Počet domov v obci 112 domov
- z toho obývaných 91 domov

prípojka na kanalizáciu	-
septik (žumpa)	74 domov
so splachovacím záchodom	63 domov
s kúpeľňou, sprchou	71 domov

Výsledky sčítania ukazujú, že v roku 2001 žumpu nemalo 17 domov, 28 domov nemalo splachovací záchod a kúpeľňu, alebo sprchovací kút nemalo 20 domov. Terajší stav je nezmenený. Podstatné zmeny privedie len výstavba kanalizácie a čističky odpadových vôd, ktoré budú obsahom návrhu územného plánu.

V r. 2010 bola vypracovaná DSP pre skupinovú kanalizáciu a ČOV obcí Drieňov - Šarišské Bohdanovce - Nová Polhora. ČOV je navrhovaná v N. Polhore. Systém je kombináciou gravitačnej a výtlačnej kanalizácie s ČS pri OcÚ. Splašky s Drieňova a Šarišských Bohdanoviec budú do obce vytláčané.

Návrh

Návrh územného plánu rieši rozvoj obce k roku 2025 výstavbou rodinných domov a bytov pre celkový počet obyvateľov cca 900 osôb.

Produkcija splaškových vôd z obce sa stanoví podľa spotreby pitnej vody vyhodnotenej pri zásobovaní vodou:

priemerná spotreba pitnej vody obyvateľstva:	91 125 l/deň
<u>priemerná spotreba občianskej vybavenosti:</u>	<u>9 630 l/deň</u>
spolu priemerný odtok splaškových vôd: $Q_{24} =$	100 755 l/deň = 1,16 l/s
maximálna spotreba $Q_m = Q_{24} \times 2,0 =$	201 510 l/deň
maximálny odtok = $Q_m \times 2,5 =$	503 775/deň = 5,8 l/s
minimálny odtok = $Q_{24} \times 0,5 =$	50 377 l/deň = 0,58 l/s

Návrh parametrov kanalizácie

Minimálny spád splaškovej kanalizácie s ohľadom na unášaciu silu podľa STN je pre DN 300 spád 4,9 ‰ s $Q_m = 64,3$ l/s a $v_{max} = 0,91$ m/s.

ÚPD navrhuje upraviť systém na prevažne gravitačný, ktorý zjednoduší trasovanie potrubí a zefektívni prevádzku. Vid'. grafická časť.

Návrh hlavných parametrov ČOV

- počet ekvivalentných obyvateľov:	1000 EO
- priemerný prítok splaškových vôd:	$Q_{24} = 105,92$ m ³ /deň
- znečistenie BSK ₅ na obyvateľa za deň:	60 g/deň
- celkové znečistenie BSK ₅ :	1000 x 60 = 60 kg/deň
- koncentrácia BSK ₅ :	60 kg : 105,92 m ³ = 566 mg/l

Umiestnenie ČOV je navrhnuté v najnižšom mieste územia obce – v HD. Prečistené vody budú vytláčané do Torysy.

Obce Drieňov, Šarišské Bohdanovce a navrhované logistické a priemyselné areály budú napojené na navrhovanú ČOV za podmienky rozšírenia jej veľkosti o ďalšiu čistiacu linku.

C. Vodné toky a odtokové pomery

Katastrálne územie Novej Polhory leží v základnom povodí Torysy, ktoré je súčasťou hlavného povodia rieky Hornád. Riešeným územím pretekajú toky: rieka Torysa, potok Balka.

Torysa je zaradená medzi vodohodpodársky významné toky. Tok preteká po západnej hranici riešeného územia v prirodzenom neupravenom koryte so stromovým brehovým porastom. Rieka v juhozápadnom kúte územia podteká diaľnicu v smere upravenom koryte. Táto časť katastrálneho územia obce sa nachádza v inundačnom území toku. Rozsah a dosah inundácie je zakreslený na výkrese širších vzťahov ÚPN-O.

Potok Balka preteká severnou hranicou riešeného územia v prirodzenom neupravenom koryte, stabilizovanom sprievodnou brehovou vegetáciou. Križuje diaľnicu v čiastočne upravenom koryte a vlieva sa do Torysy pri Seniakovciach. Od ústia potoka Balka tvorí Torysa inundačné územie pozdĺž telesa diaľnice, popod torýsky most do celého juhozápadného kúta katastrálneho územia, tak ako je vyznačené na vyššie uvedenom výkrese.

Návrh

Návrh územného plánu obce rešpektuje inundačné územie toku Torysa a ustanovenia § 13

zákona č. 666/ 2004 Zb. z. o ochrane pred povodňami.

Územný plán rešpektuje voľný nezastavaný priestor šírky 10 m pozdĺž toku Torysa a pozdĺž potoka Balka pás šírky 5 m.

2.12.3 Zásobovanie elektrickou energiou

Katastrálnym územím obce Nová Polhora prechádzajú následné vysokonapäťové vonkajšie vedenia:

- VVN 400 kV vedenie V 409 Lemešany – Kapušany (plánuje sa jeho zrušenie)
- VN 22 kV skupinová prípojka Nová Polhora – Šarišské Bohdanovce.

Vedenia sú zakreslené vo výkrese ÚPN obce, vrátane ochranného pásma, ako vecné bremeno verejnoprospešného objektu na pozemkoch v katastrálnom území obce.

Obec je napojená na skupinovú VN prípojku odbočujúcu z 22 kV hlavného vedenia č. 397 napájaného zo 110/22 kV ES Košice – Východ s možnosťou zásobovania zo 110/22 kV ES Prešov 2.

Distribúciu elektrickej energie na riešenom území zabezpečujú nasledovné tri trafostanice:

označenie	miesto - názov	typ	výkon	zaťaženie
TS 1	pri dome č. 1	mrežová	250 kVA	85 %
TS 2	pri dome č. 98	mrežová	250 kVA	70 %
TS 3	za diaľnicou	mrežová	250 kVA	90 %
SPOLU			750 kVA	

Maloodber obyvateľstva zabezpečujú trafostanice TS 1 a TS 2 so spoločným výkonom 500 kVA, čo pre 100 domov dáva podielový výkon 5 kVA/dom. Smernica č. 2/82 koncernu SEP udáva primeraný výkon pre plynofikované obce vo výške 1,5 kVA/dom. Podľa uvedeného majú trafostanice značné výkonové rezervy pre napájanie ďalšej novej zástavby rodinných domov v obci.

Stav rozvodnej siete

V obci bola v roku 1993 vykonaná kompletná rekonštrukcia elektrických zariadení: TS 1, TS 2, NN vedení aj domových prípojok. Stav siete po rekonštrukcii je dobrý a pri súčasnom odbere pracuje spoľahlivo, bez väčších úbytkov napätia. Rozvody NN sú vonkajšie na betónových stĺpoch. Vodiče sú realizované z lán AIFe 6 prierezu 50, 35 mm², vyvedené z dvoch trafostaníc pozdĺž miestnych komunikácií. Vývody sú zokruhované. Prípojky sú realizované zo stĺpov závesnými káblami bezpečnými na skrat.

Doterajší vývoj odberov elektriny v obci

rok	tarifa	odber kWh	z toho VT	z toho NT	počet OM	kWh/OM
2005	MOO	416 019	333 734	82 285	128	3 250
	MOP	80 953	67 477	13 476	18	4 497
	S	496 972	401 211	95 761	146	
2006	MOO	413 199	339 135	74 064	127	3 253
	MOP	101 207	81 982	19 225	18	5 623
	S	514 406	421 117	93 289	145	
2007	MOO	413 485	342 212	71 273	128	3 230
	MOP	109 890	87 192	22 698	18	6 105
	S	523 375	429 404	93 971	146	

Tabuľkový prehľad vykazuje stagnáciu odberov obyvateľstva podľa priemerného ukazovateľa na jedno odberné miesto okolo 3 200 kWh/ OM. Obec je plynofikovaná a elektrina sa využíva len na svietenie a domáce elektrospotrebiče; z toho vo VT 2 600 kWh/OM a v NT 600 kWh/OM. Podobné odbery MOP (OcÚ, ZŠ, MŠ, DK, PZ, Potraviny, Hostinec) sú hlavne na svietenie, chladenie a čerpanie vody zo studní.

Možno predpokladať, že vybudovaním verejného vodovodu odpadne spotreba na čerpanie

vody zo studní a znížia sa priemerné odbery najmä obyvateľstva.

Návrh

Návrh územného plánu rieši rozvoj obce k roku 2025 výstavbou nových rodinných domov v počte 154 a 4-och nových bytových domoch v počte 20 b.j., to značí spolu 174 nových odberných miest (OM) elektrickej energie v obci Nová Polhora.

Stanovia sa prírastky odberných miest na jednotlivé trafostanice a navrhne sa spôsob krytia novej záťaže. Obec je komplexne plynofikovaná a podľa smernice č. 2/82 SEZ počítame 1,5 kVA/byt.

lokality TS kVA		poč. bytov		podiel kVA/byt	zaťaženie kVA				spôsob krytia celkovej záťaže
		pôv.	nové		pôv.	nové	spolu	celk.	
TS 1 250 kVA	RD	55	20	1,50	83	30	113	126	TS 1 pokryje vyhodnotenú celk. zaťaženie.
	BD	6	-	1,50	9	-	9		
	OV	4		1,00	-	4	4		
TS 2 250 kVA	RD	48	42	1,50	72	63	135	165	TS 2 pokryje aj prvú etapu novej zástavby.
	BD		20	1,50		30	30		
	OV								
lokality juho- východ	RD	-	112	1,50	-	168		168	Návrh výstavby TS 4 – 250 kVA pre ďalšiu novú zástavbu.

V navrhovaných areáloch priemyselnej zóny sa rezervujú plochy pre budúce trafostanice a koridory pre ich VN prípojku, tak ako sú vyznačené na výkrese technickej vybavenosti v ÚPN – O. Výkon a typ trafostaníc závisí od druhu a rozsahu priemyslu v zóne.

Verejné osvetlenie

Večerné a nočné osvetlenie obce je svietidlami výložníkového typu so sodíkovými výbojkami. Upevnenie svietidiel je na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete NN, vrátane napájacieho vedenia.

Počet svietidiel postačuje. Osvetlenie komunikácií a verejného priestranstva je primerané. Neosvetlených kritických bodov, alebo miest v obci niet.

Ovládanie osvetlenia je centrálné, časovým spínačom.

Verejné osvetlenie do novonavrhovaných ulíc bude predĺžené z príľahlých ulíc rovnakého typu a konštrukcie ako doterajšie v obci.

2.12.4 Zásobovanie plynom a teplom

A. Zásobovanie plynom

Nová Polhora je plynofikovaná od roku 1996, kedy bola v obci vybudovaná a sprevádzkovaná rozvodná sieť uličných plynovodov. Zdrojom plynu je VTL plynovod Haniska pri Košiciach – Drienovská Nová Ves DN 400 PN 40 – odbočka Budimír – Kráľovce – Ploské DN 150 PN 40. Obec je zásobovaná z regulačnej stanice plynu s výkonom 1200 m³/hod umiestnenom v Ploskom. Z regulačnej stanice prichádza STL potrubie do obce, kde sa rozvetvuje do všetkých ulíc. Rozvodná sieť pokrýva celý intravilán obce a umožňuje napájanie každého domu priamo domovou prípojkou. Odber plynu je cez domový regulátor STL/NTL každého odberateľa.

Napojenosť na sieť a odber plynu

Podľa celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov z roku 2001 plyn zo siete v Novej Polhore odoberalo 79 domácností, z čoho 55 plynom varilo a vykurovalo a 14 len varilo na plyne. Okrem domácností plynom sa vykurovalo aj v 3 objektoch občianskej vybavenosti.

V súčasnosti plyn zo siete odoberá 111 domácností, z ktorých 95 plynom vykuruje aj varí a 16 len varí na plyne. Plynom sa vykuruje aj v 6 objektoch občianskej vybavenosti.

Doterajší vývoj spotreby plynu:

rok	obyvateľstvo			občianska vybavenosť		
	ročný odber tis. m ³	počet odberateľov	priemer m ³ /odber.	ročný odber tis. m ³	počet odberateľov	priemer m ³ /odber.
2004	296,00	114	2 596	26,00	6	4 333
2005	278,40	117	2 379	25,00	6	4 167
2006	274,40	113	2 428	28,00	6	4 667
2007		111			6	

Počet odberateľov plynu mierne klesá, čo značí, že potenciál odberateľov je v súčasnosti vyčerpaný. Spotreba plynu obyvateľstva klesá, ako v celkovom množstve, tak v priemere na jedného odberateľa. V domácnostiach šetria plynom v dôsledku jeho zdražovania.

Odbery v občianskej vybavenosti sú ustálené a primerané veľkosti obč. vybavenosti obce.

Návrh

Návrh územného plánu rieši rozvoj obce k roku 2025 výstavbou nových rodinných domov v počte 154 a 4-och nových bytových domoch v počte 20 b.j. Plánované je aj nákupné stredisko v juhovýchodnej časti obce.

Pri riešení zásobovania plynom budúcich nových odberateľov sa vychádza z terajších ukazovateľov odberu plynu odrážajúcich konkrétne podmienky v obci. Stanovuje sa priemerný ukazovateľ odberu v množstve 2500 m³/rok pre rodinné domy a 1600 m³/rok pre byty v bytových domoch (prírastok potreby plynu do roku 2025):

- pre rodinné domy: 154 x 3500 = 539 000 m³/rok
- pre bytové domy: 20 x 1600 = 32 000 m³/rok
- prírastok pre 174 nových odberateľov 571 000 m³/rok
- pre nákupné stredisko 5 000 m³/rok
- prírastok celkom 576 000 m³/rok

Budúca ročná potreba plynu:

rok	obyvateľstvo			občianska vybavenosť		
	ročný odber tis. m ³	počet odberateľov	priemer m ³ /odber.	ročný odber tis. m ³	počet odberateľov	priemer m ³ /odber.
2006	274,00	113	2 428	28,00	6	4 667
prírastok	571,00	174	3 281	5,00	1	5 000
2025	845,00	287	2 944	33,00	7	4 714

Budúca hodinová potreba plynu pri vykurovaní obyvateľstva 12 hodín denne a občianskej vybavenosti 8 hodín denne:

- obyvateľstvo 845 000 m³ : 2 880 = 293 m³/hod
- občianska vybavenosť 33 000 m³ : 2 400 = 13 m³/hod

spolu 878 000 m³/rok 306 m³/hod

Kapacita regulačnej stanice 1 200 m³/hod zabezpečí príkon 306 m³/hod.

Rozšírenie siete miestnych plynovodov je navrhnuté na výkrese verejného technického vybavenia ÚPN – O.

Hydinárska farma nevyužíva plyn, nakoľko je elektrifikovaná. Navrhované priemyselné zóny budú využívať plyn, alebo elektrinu podľa predmetu svojej činnosti a jej rozsahu. Môžu sa napájať na existujúce príruby, alebo vybudovať vlastné príruby podľa rozsahu a druhu budúcej činnosti.

B. Zásobovanie teplom

Teplu potrebné pri varení, príprave teplej vody a vykurovaní v obci sa zabezpečuje individuálne, ako v rodinných domoch, tak v obecných budovách.

Najväčšia spotreba tepla je pri vykurovaní, ktorého efektívnosť závisí od tepelného zdroja a spôsobu vykurovania. Pri zabezpečení čo najprijemnejšej tepelnej pohody v bytoch a domoch sa

využívajú rôzne zdroje tepla a viaceré spôsoby vykurovania.

Spôsoby vykurovania boli zisťované pri celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 aj v Novej Polhore s týmito výsledkami:

Ústredné kúrenie lokálne	
- na pevné palivo	-
- na plyn	63 domov
- elektrické	3 domy
Etážové kúrenie	
- na pevné palivo	1 dom
- na plyn	5 domov
- ostatné	-
Kachle	
- na pevné palivo	2 domy
- elektrické	-
- plynové	-
- ostatné	-
Iné vykurovanie	17 domov
Spolu obývané domy	91 domov

V obci prevláda ekologické a efektívne ústredné kúrenie na plyn. Kachle a iné vykurovanie na pevné a iné palivá sa vyskytuje ešte v 20 domoch.

V objektoch: OcÚ, MŠ, ZŠ, Dom kultúry, Pohostinstvo, Potraviny (Jednota) sa využívajú taktiež tepelné zdroje na plyn.

Terajšia spotreba palív a tepla v obci:

<i>Spotreba</i>	<i>Počet domác.</i>	<i>Elktr. kWh</i>	<i>Plyn tis. m³</i>	<i>Pevné pal. t</i>	<i>Teplo</i>	
					<i>GJ</i>	<i>GJ/byt</i>
Obyvateľstvo						
BD – varenie, vykurovanie	4		5		140	35
RD – varenie, vykurovanie	91		265		7950	87
- varenie, vykurovanie	3	50			180	60
- varenie, vykurovanie	3	7		9	155	48
- varenie, vykurovanie	17			30	420	25
- varenie, vykurovanie	16		2	23	380	24
- bojler, konvektor	17	14			50	3
Spolu		71	274		9275	

<i>Spotreba</i>	<i>Počet domác.</i>	<i>Elktr. kWh</i>	<i>Plyn tis. m³</i>	<i>Pevné pal. t</i>	<i>Teplo</i>	
					<i>GJ</i>	<i>GJ/byt</i>
Občianska vybavenosť						
Obecný úrad	1		2		60	
Materská škola	1	5	9		278	
Základná škola	1		6		180	
Dom kultúry	1		2		60	
Pohostinstvo	1		6		180	
Potraviný	1		3		90	
Spolu	6	5	28		860	
Celkom					10135	

Spotreba tepla obyvateľstvom obce sa pohybuje medzi 24 – 87 GJ/dom. Najväčšia spotreba tepla je v 91 rodinných domoch s plynovým ÚK – 87 GJ/dom, ktorá zabezpečí teplo v celom dome, avšak nedosahuje optimum 100 GJ/dom. Najnižšia spotreba tepla je v 16 domoch s kachľami, či pecami na pevné palivo 24 GJ/dom (byt), čo vyhreje 1 – 2 miestnosti ako je vo vidieckych domoch zvykom.

Spotreba tepla v objektoch občianskej vybavenosti, vykurovaných plynom, je primeraná veľkosti objektov.

Ukazovatele získané rozborom stavu vykurovania v obci budú využité pri navrhovaní budúceho zásobovania obce palivami a teplom.

Návrh

Podľa návrhu územného plánu do roku 2025 pribudne v obci 154 rodinných domov, 20 bytov v 4-och bytových domoch a 1 objekt nákupného strediska. Uvažujeme s využívaním plynu ako paliva. Pri riešení zásobovania teplom budúcich nových domácností v obci sa vychádza z reálnych ukazovateľov spotreby tepla odrážajúcich konkrétne podmienky zásobovania obce teplom na predošlej strane.

Prírastok potreby tepla do roku 2025:		
- pre rodinné domy	154 x 87 GJ/byt/rok =	13 398 GJ/rok
- pre bytové domy	20 x 35 GJ/byt/rok =	700 GJ/rok
- prírastok spolu pre	174 domácností	14 098 GJ/rok
- pre nákupné stredisko		126 GJ/rok
prírastok celkom		14 224 GJ/rok

Realizáciu návrhu územného plánu do roku 2025 vzrastie terajšia spotreba tepla v obci:

- z doterajších	10 135 GJ/rok
- o prírastok	14 224 GJ/rok
na celkových	24 0351 GJ/rok

Značný prírastok spotreby tepla vychádza z týchto predpokladov:

- výstavba 154 rodinných domov a 20 bytov
- využitie plynného paliva v 100% nových domoch a bytoch

Celkove zásobovanie teplom v obci zostane aj v budúcnosti individuálne ako doteraz.

Neskoršie sa presadia efektívnejšie spôsoby vykurovania a nové modernejšie zdroje tepla aj na tradičné palivá.

Postupne sa budú využívať alternatívne zdroje tepla ako sú bioplyn, tepelné čerpadlá, solárne panely, prípadne veterné generátory elektriny. Cieľom modernizácie bude znižovanie spotreby palív pri dosahovaní optimálnej pohody v bytoch a domoch v obci.

2.12.5 Telekomunikácie, rozhlas, televízia

A. Telekomunikácie

Obec Nová Polhora je súčasťou Regionálneho technického centra – východ Slovak- Telekomu v primárnej oblasti Košice.

Telefónni účastníci sú napojení miestnou sieťou na digitálnu automatickú ústredňu (DATÚ) umiestnenú v Kráľovciach prostredníctvom pripojovacieho kábla. So zmenou umiestnenia telefónnej ústredne sa neuvažuje.

Digitálna ATÚ je dimenzovaná na zabezpečenie jednotlivých telekomunikačných služieb pre všetkých účastníkov vo svojom okruhu.

Žiadosti na nové účastnícke stanice sa v súčasnosti vybavujú bez obmedzenia v reálnom čase.

Využívanie služieb telekomunikácií v obci bolo zisťované v rámci celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 s týmito výsledkami:

	<i>rok 2001</i>	<i>rok 2007</i>
počet trvalo obývaných bytov	91 bytov	96 bytov
z toho telefón v byte	57 bytov	55 bytov
mobilný telefón	18 bytov	600 osôb
osobný počítač	8 bytov	250 bytov
OP s internetom	3 byty	200 bytov
telefóny organizácii a podnikov	12 HTS	12HTS

Počet pevných telefónov v súčasnosti stagnuje. Značný je rozvoj mobilných telefónov a internetových služieb.

B. Miestna rozvodná sieť

Telefónne rozvody v obci sú vedené vzduchom závesnými káblami na drevených podperných bodoch po krajniciach miestnych komunikácií.

Rozvodná sieť pokrýva celý intravilán obce a umožňuje napojenie každej účastníckej stanice priamo prípojkou. Prípojky závesnými káblami sú prevedené jednotlivo, alebo viacero zo stĺpa pomocou združovacieho zariadenia PCM.

Návrh

Závesné telefónne rozvody plánuje Slovak Telecom uložiť do zeme, preto sú v územnom pláne rezervované koridory pod terajšími rozvodmi.

C. Rozhlas a televízia

V obci funguje miestny rozhlas s novou ústredňou v budove Miestneho úradu. Rozvody sú vedené do všetkých ulíc.

Vedenie je z vodičov FeZn na betónových stĺpoch elektrickej siete NN, na ktorých sú upevnené aj reproduktory. Rozmiestnenie reproduktorov je vyhovujúce, nie sú vzájomné zázneje. Počuteľnosť v každej ulici je dobrá.

Vysielanie Slovenského rozhlasu je v obci dobre počuteľné v každom vlnovom pásme a na všetkých frekvenciách. Možný je aj príjem komerčných vysielateľov. Signály Slovenskej televízie a ostatných TV sú sprístupnené vykryvačom z košického sídliska Ťahanovce.

Príjem TV programov sa zabezpečuje individuálne anténami každého koncesionára. Príbúdajú antény digitálneho príjmu. Vyskytujú sa aj parabolické antény na príjem satelitných TV vysielateľov.

Signály T-mobile a Orange zabezpečujú základňové stanice umiestnené pre T-mobile pri benzínovom čerpadle na diaľnici v susedstve obce a pre Orange pri Varhaňovciach.

2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Obec disponuje pomerne kvalitnými podmienkami ŽP. V riešenom území sa však nachádzajú niektoré stacionárne i mobilné zdroje znehodnocovania ovzdušia, pôdy, podzemných vôd, zasahovania nadmerným hlukom a vibráciami spolupôsobiacich s externými zdrojmi. Celkovo možno hodnotiť stav životného prostredia ako dobrý.

Kvalita ovzdušia je a bude ovplyvňovaná prítomnosťou tranzitnej dopravy – diaľnica a cesta III. triedy prechádzajúce stredom obce (jej podiel naďalej porastie), budúcou ČOV, prašnosťou a úletom pesticídov pri obrábaní pôdy a výrobnými činnosťami – tie však nemajú priamy negatívny dopad na funkciu bývania. Navyše dôjde k stabilizácii poľnohospodárskej výroby.

Kvalita podzemných vôd je ovplyvňovaná poľnohospodárskou činnosťou – umelé hnojenie, hnojiská a stavom odstraňovania splaškov v obci. Externým zdrojom je Torysa, ktorá patrí

k znečisteným vodným tokom až po Košické Olšany (od Šarišské Michaľany, Sabinov, Prešov a pod.). Podľa kyslík. režimu patrí do III. tr., podľa chemických a fyzikálnych parametrov do V. tr. Navrhujeme zásobovanie pitnou vodou zo skupinového vodovodu.

Zdrojom hluku je prevažne automobilová doprava. Hlavný koridor hluku je vedený cez a mimo obec - cesta III. triedy a diaľnica. Intenzita dopravy na ceste III. triedy prechádzajúca obcou je však nízka. Navrhujeme odklon nákladnej dopravy pred obcou novou zbernou komunikáciou a novou cestou III.tr. s napojením na diaľnicu D1.

Vysoké hodnoty hluku spôsobuje diaľnica. Navrhujeme preto výsadbu izolačnej zelene pozdĺž nej a v max. rozsahu aj v jednotlivých navrhovaných areáloch výrobných zón.

Nakladanie s odpadmi sa riadi POH okresu a obce z r. 2007. Komunálny odpad je separovaný (sklo, papier, textil, plasty) a neseparovaný ukladaný do kuka nádob. Tento je dvakrát mesačne odvážaný firmou Fura Rozhanovce na skládku v Kokšov – Bakši. Fura zabezpečuje aj odvoz nebezpečného odpadu a sute. Kompostovanie obec nezabezpečuje, ale vhodným miestom je využitie silážnych jám v bývalom HD. Produkcia odpadov vznikajúca výkonom predmetu podnikania je čiastočne recyklovaná. Odvoz je odovzdávaný osobe oprávnenej nakladať s odpadmi.

Odpady vznikajúce výkonom predmetu podnikania je producent povinný zhodnocovať sám, resp. treťou osobou, alebo odovzdaním osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa zákona o odpadoch. V súčasnosti takéto odpady vznikajú v malých prevádzkach, kde je žiaduce využívať najlepšie na trhu dostupné technológie šetriace prírodné zdroje a zhodnocujúce vlastný odpad, ale aj odpad zo širšieho okolia. Dôležité je zavádzať technológie predchádzajúce vzniku odpadu, resp. obmedziť ich tvorbu. Zariadenia pre podnikanie vo vlastných účel. stavbách a priestoroch nesmú negatívne ovplyvňovať susedné stavby a životné prostredie.

Pre udržanie biodiverzity, vitality a estetiky k. ú. je navrhovaná kostra ekologickej stability zahŕňajúca miestne, regionálne a nadregionálne významné ekosystémy. Nad obcou je navrhované zalesnenie časti údolia.

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových a dobývacích priestorov

Nie sú v k. ú. zastúpené.

2.15 Vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Biokoridor Torysa.

2.16 Ochrana pôdneho fondu - vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Základné východiskové podklady:

- hranice súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990 (KÚ Košice - okolie)
- druhy pozemkov a BPEJ (KÚ Košice - okolie a ROEP N. Polhora)
- odvodnenia (Hydromeliorácie, š.p. Bratislava, SVP, š.p. o.z. Košice)
- kontaminácie PP (VÚPOP – reg. pracovisko Banská Bystrica).

Poľnohospodárska výroba bola sústredená v HD N. Polhora s orientáciou na chov oviec a hov. dobytky a pestovanie zemiakov, obilia a maku. V súčasnosti je nefunkčný a nevyužívaný.

Poľnohospodárska výroba dnes je prevažne orientovaná na rastlinnú produkciu veľkopestovateľmi / Agrok s.r.o. Topoľčianky využíva pôdu na základe nájmu/ a štyrmi SHR-mi. Za diaľnicou je hydináreň s teoretickou kapacitou do 8 000 nosníc. Zamestnaných je v sezóne 10 pracovníkov. V súčasnosti je nevyužívaný na pôvodný účel. Sektor zamestnáva celkovo 15 osôb.

Podľa VÚPOP reg. Pracovisko Banská Bystrica je pôda zaradená do kat. pôd A, t.j. nekontaminovaná pôda (obsah všetkých hodnotených rizikových látok je pod limitom). Pôdy sú nivné, ilimerizované. Najkvalitnejšou skupinou BPEJ je 5 a 6.

V k. ú. sa nachádzajú hydromelioračné stavby – melioračné kanály. Časť pôd v blízkosti Torysy a nad obcou je veľkoplošne odvodnená. Ich kvalita je nejasná - posledná oprava bola uskutočnená v roku 1982, avšak bez efektu.

Vyhodnotenie

ÚPD rieši rozvoj obce do roku 2025 a to postupným obaľovaním zastavaného územia západným a východným smerom. V 1. etape sa budú využívať malé rezervy v hraniciach zastavaného územia aj mimo neho. Zastavané územie bude teda max. využitie.

Celkovo je navrhovaných na záber pôdy 18 lokalít (z toho v I. etape 10) v rozsahu 67,8827 ha, z toho poľnohospod. pôdy je 56,6141 ha (z toho v zastavanom území 1,3174 ha).

V 1. etape je záber PP v rozsahu 26, 3211 ha a predstavuje tieto záberové plochy č. 1', 3', 4, 8', 10, 11, 12', 14, 16, 16'.

2.16 Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov

Navrhovaná urbanistická koncepcia celého k.ú. tvorí vyvážený celok. Ďalší rozvoj obce bude postavený prevažne na skompaktňovaní a rozširovaní zastavaného územia a zhodnocovaní jestv. funkčných plôch.

Mimoriadnou hodnotou pre rozvoj obce je prítomnosť diaľnice D1, výhodná dopravná poloha a pozícia v urbanizačnom priestore krajských miest Košice a Prešov. Jeho napojenie na diaľnicu odľahčí obec od nadbytočnej záťaže.

Zložitú územie medzi diaľnicou a obcou bude optimálne využité pre nezávadnú výrobu, logistiku a obchod, čím dôjde k vytvoreniu nových pracovných príležitostí a zatraktívnenie celého regiónu.

Nové obytné plochy budú využívať výhodnú juhozápadnú expozíciu svahu a budú dotvárať malebný charakter obce a krajiny.

Na základe vypracovania ÚPD možno konštatovať, že obec a jej celé k.ú. má predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj.